

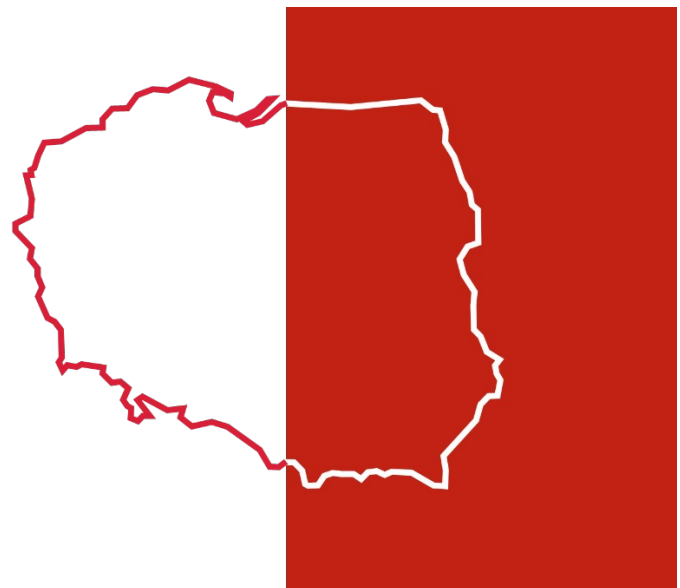

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Rumunia

Charakterystyka wymiany handlowej

Poland.
Business Forward

Spis treści

1	WPROWADZENIE.....	4
1.1	CEL RAPORTU.....	4
1.2	ODBIORCY.....	4
1.3	ZAWARTOŚĆ.....	4
1.4	WARTOŚĆ DLA ODBIORCY.....	5
2	RUMUNIA – UWARUNKOWANIA POLITYCZNE I KULTURA BIZNESOWA.....	6
2.1	UWARUNKOWANIA POLITYCZNE.....	6
2.2	KULTURA BIZNESOWA.....	7
3	RUMUNIA – CHARAKTERYSTYKA GOSPODARCZA.....	10
3.1	KONIUNKTURA GOSPODARCZA W DŁUGIM OKRESIE.....	10
3.2	BIEŻĄCA KONIUNKTURA GOSPODARCZA.....	15
3.3	STRUKTURA GOSPODARKI.....	17
3.4	POPULACJA I KAPITAŁ LUDZKI.....	18
3.5	USŁUGI FINANSOWE.....	20
3.6	INNOWACYJNOŚĆ I NOWE TECHNOLOGIE.....	21
3.7	WSKAŹNIKI OTOCZENIA BIZNESU.....	23
4	RUMUNIA – HANDEL TOWARAMI ZE ŚWIATEM.....	24
4.1	CAŁKOWITY EKSPORT I IMPORT TOWARÓW.....	24
4.2	STRUKTURA TOWARÓW EKSPORTOWANYCH Z DANEGO KRAJU.....	25
4.3	STRUKTURA TOWARÓW IMPORTOWANYCH DO DANEGO KRAJU.....	29
4.4	STRUKTURA GEOGRAFICZNA EKSPORTU TOWARÓW.....	31
4.5	STRUKTURA GEOGRAFICZNA IMPORTU TOWARÓW.....	32
4.6	10 GRUP TOWAROWYCH NAJCZĘŚCIEJ EKSPORTOWANYCH I IMPORTOWANYCH WG GŁÓWNYCH PARTNERÓW HANDLOWYCH – RUMUNIA.....	33
5	RUMUNIA – HANDEL USŁUGAMI ZE ŚWIATEM.....	39
5.1	CAŁKOWITY EKSPORT I IMPORT USŁUG.....	39
5.2	STRUKTURA BRANŻOWA EKSPORTU I IMPORTU USŁUG DANEGO KRAJU.....	41
5.3	STRUKTURA GEOGRAFICZNA EKSPORTU I IMPORTU USŁUG.....	43
6	RUMUNIA – INWESTYCJE ZAGRANICZNE.....	49
7	HANDEL TOWARAMI POLSKA – RUMUNIA.....	52
7.1	POLSKI EKSPORT I IMPORT TOWARÓW DO I Z DANEGO KRAJU OGÓŁEM.....	52
7.2	STRUKTURA POLSKIEGO EKSPORTU TOWARÓW DO DANEGO KRAJU.....	54
7.3	STRUKTURA POLSKIEGO IMPORTU TOWARÓW Z DANEGO KRAJU.....	57
7.4	LICZBA I STRUKTURA POLSKICH EKSPORTERÓW I IMPORTERÓW – RUMUNIA.....	61
7.5	WSKAŹNIKI JAKOŚCI HANDLU POLSKA – RUMUNIA.....	62
8	HANDEL USŁUGAMI POLSKA – RUMUNIA.....	64
8.1	POLSKI EKSPORT I IMPORT USŁUG DO I Z DANEGO KRAJU OGÓŁEM.....	64
8.2	STRUKTURA POLSKIEGO EKSPORTU USŁUG DO DANEGO KRAJU.....	66

8.3	STRUKTURA POLSKIEGO IMPORTU USŁUG Z DANEGO KRAJU.....	67
9	BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE.....	69
9.1	DOCHODY Z POLSKICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH W DANYM KRAJU.....	69
9.2	DOCHODY FIRM Z DANEGO KRAJU Z INWESTYCJI W POLSCE.....	71
10	PROGNOZY HANDLU RUMUNIA – ŚWIAT I RUMUNIA – POLSKA.....	73
10.1	PROGNOZA OBROTÓW HANDLOWYCH DANEGO KRAJU ZE ŚWIATEM – RUMUNIA.....	73
10.1.1	..... <i>Prognoza całkowitego eksportu towarów danego kraju</i>	
	73	
10.1.2	..... <i>Prognoza całkowitego importu towarów do danego kraju</i>	
	75	
10.2	PROGNOZA OBROTÓW HANDLOWYCH POLSKI Z DANYM KRAJEM – RUMUNIA.....	76
10.2.1	..... <i>Prognoza eksportu towarów z Polski do danego kraju</i>	
	76	
10.2.2	..... <i>Prognoza importu towarów do Polski do danego kraju</i>	
	78	
10.3	METODOLOGIA PROGNOZOWANIA.....	80

1 Wprowadzenie

1.1 Cel raportu

Raport jest przeznaczony dla szerokiej grupy odbiorców zainteresowanych gospodarką i handlem międzynarodowym, obejmując szczegółową analizę wymiany handlowej między Polską a wybranym krajem.

Dostarcza istotnych informacji dla decydentów biznesowych i politycznych, umożliwiając głębsze zrozumienie rynku docelowego, identyfikację szans oraz potencjalnych wyzwań. Dla przedsiębiorców jest to nieocenione źródło wiedzy, wspierające podejmowanie decyzji o ekspansji międzynarodowej i dostosowywanie strategii biznesowych do lokalnych warunków.

W rezultacie niniejszy raport jest cennym źródłem wiedzy, umożliwiającym lepsze zrozumienie złożonych relacji gospodarczych między Polską a wybranym krajem, co przekłada się na podejmowanie lepszych decyzji strategicznych przez przedsiębiorstwa, instytucje badawcze i organy państwowe.

1.2 Odbiorcy

Raport jest skierowany do szerokiego grona odbiorców, w tym:

- **przedsiębiorcy i firmy eksportujące** mogą identyfikować nowe możliwości biznesowe, rozumieć barierę wejścia na rynek oraz dostosować strategię eksportową do lokalnych uwarunkowań;
- **analitycy rynku i doradcy biznesowi** uzyskują dostęp do kompleksowych analiz, które są niezbędne do doradztwa strategicznego dla firm rozważających ekspansję międzynarodową;
- **decydenci polityki gospodarczej i handlowej** mogą wykorzystać raport do zrozumienia dynamiki handlowej i opracowywania polityk wspierających eksport oraz inwestycje zagraniczne;
- **instytucje akademickie i badawcze** dla nich raport jest źródłem danych do dalszych badań nad globalnym handlem i gospodarką.

1.3 Zawartość

Raport obejmuje m.in.:

- informacje na temat stabilności politycznej, kultury biznesowej i praktyk handlowych, co jest kluczowe dla skutecznego wejścia na rynek i nawiązywania stosunków biznesowych;
- ogólną kondycję gospodarki, włączając wskaźniki makroekonomiczne, strukturę gospodarki oraz kluczowe sektory, umożliwiając ocenę potencjału rynkowego;

- analizę eksportu i importu wybranego kraju, co pomaga zrozumieć pozycję kraju w globalnym handlu i zidentyfikować główne towary i usługi w wymianie handlowej;
- szczegółowe badanie wzajemnego handlu między Polską w wybranym kraju, wskazując na najważniejsze kategorie towarów i usług oraz potencjalne obszary współpracy;
- przewidywania dotyczące przyszłości wymiany handlowej i wskazuje na branże, które mają największy potencjał na ekspansję, wspierając strategiczne planowanie eksportu.

1.4 Wartość dla odbiorcy

Z punktu widzenia eksporterów raport dostarcza szczegółowych informacji na temat uwarunkowań politycznych, ekonomicznych i kulturowych kraju docelowego, co jest kluczowe przy planowaniu wejścia na nowy rynek lub ekspansji działalności. Umożliwia identyfikację szans i barier handlowych dzięki analizie handlu międzynarodowego wybranego kraju, w tym eksportu, importu i salda handlowego, pomaga zidentyfikować produkty i usługi, które mają największy potencjał na danym rynku, oraz ewentualne bariery w dostępie do rynku. Wspiera planowanie strategiczne dostarczając informacji o trendach handlowych i prognozach przyszłych obrotów handlowych, przez co eksporterzy mogą lepiej planować swoje działania i minimalizować ryzyka biznesowe.

Z punktu widzenia analityków ekonomicznych raport zapewnia bogaty zbiór danych dotyczących handlu międzynarodowego, inwestycji, dynamiki sektorów gospodarki i innych wskaźników makroekonomicznych, które są niezbędne do przeprowadzania szczegółowych analiz ekonomicznych. Analizy i wnioski płynące z raportu mogą służyć jako podstawa do doradztwa dla przedsiębiorstw planujących inwestycje zagraniczne lub poszukujących nowych rynków eksportowych.

Z punktu widzenia decydentów politycznych raport dostarcza informacji niezbędnych do opracowywania skutecznych strategii wspierających rozwój handlu międzynarodowego, inwestycji oraz ekspansji gospodarczej Polski. Wiedza o stanie stosunków gospodarczych, barierach handlowych i potencjalnych obszarach współpracy umożliwia lepsze przygotowanie do negocjacji międzynarodowych i umów handlowych. Informacje o branżach o największym potencjale eksportowym i oczekiwanych trendach w handlu mogą być wykorzystane do kształtowania programów wsparcia dla eksporterów i inwestorów.

2 Rumunia – uwarunkowania polityczne i kultura biznesowa

Niniejszy rozdział skupia się na uwarunkowaniach politycznych i kulturze biznesowej wybranego kraju, zapewniając szczegółowe informacje o systemie politycznym, głównych partiach politycznych, procesie legislacyjnym, a także praktykach biznesowych i kulturalnych aspektach prowadzenia działalności. Informacje te obejmują m.in. style komunikacji, etykietę biznesową, praktyki negocjacyjne oraz podejście do umawiania spotkań i podejmowania decyzji biznesowych.

Ekporterzy i decydenci rządowi mogą wykorzystać te informacje do lepszego przygotowania się do wejścia na rynek danego kraju, dostosowując swoje metody komunikacji, prezentacji biznesowych oraz strategię negocjacyjną do lokalnych zwyczajów i oczekiwań. Pozwoli to na budowanie trwałych i efektywnych relacji biznesowych i politycznych, a także na unikanie potencjalnych nieporozumień kulturowych, które mogłyby negatywnie wpłynąć na procesy negocjacyjne i handlowe.

2.1 Uwarunkowania polityczne

Uwaga: Informacje mogą nie być dostępne dla niektórych krajów, w szczególności tych z niewielkim udziałem eksportu i importu w handlu z Polską.

Komponent 2.1. Uwarunkowania polityczne w danym kraju

Życie polityczne

Rumunia jest demokratyczną republiką o systemie parlamentarno-gabinetowym. Władza ustawodawcza należy do wybieranego na 4-letnią kadencję dwuizbowego parlamentu: Izby Deputowanych (Camera Deputaților) i Senatu (Senate). Izba Deputowanych konstytucyjnie liczy 315 członków, ale ze względu na skomplikowany system wyborczy (wybory w okręgach jednomandatowych są uzupełniane metodą proporcjonalną do rozdziału

mandatów między partie, w których żaden z kandydatów nie zdobył 50% głosów) rzeczywista liczba deputowanych jest większa. Dodatkowe miejsca uzyskują pod określonymi warunkami, przedstawiciele organizacji mniejszości narodowych. Liczba członków Senatu wynosi 137. Na czele władzy wykonawczej stoi prezydent wybierany w wyborach bezpośrednich na 5 lat. Rzeczywista władza koncentruje się w rękach szefa rządu.

Koalicyjny rząd w Rumunii tworzą aktualnie Partia Socjaldemokratyczna (PSD) i centroprawicowa Partia Narodowo-Liberalnej (PNL).

Aktualnie w opozycji parlamentarnej znajduje się Związek Ocalenia Rumunii (USR), radykałowie z konserwatywno-narodowego Związku dla Jedności Rumunów (AUR) oraz reprezentująca rumuńskich Węgrów UDMR. Powołanie w czerwcu 2023 r. nowego gabinetu kierowanego przez przedstawiciela PSD stanowi realizację umowy koalicyjnej zawartej między socjaldemokratami i PNL w listopadzie 2021 r. Przewidywała ona rotacyjny model sprawowania władzy, wedle którego przez pierwsze 18 miesięcy (tj. od grudnia 2021 do maja 2023 r.) funkcję premiera sprawuje reprezentant PNL, a przez kolejne półtora roku – przedstawiciel centrolewicy. PSD i PNL obsadzają w nowym rządzie po dziewięć ministerstw.

Kolejne wybory prezydenckie oraz parlamentarne planowane są w listopadzie i grudniu 2024 r.

Celami polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Rumunii pozostają umocnienie pozycji tego państwa w UE i NATO oraz dalszy rozwój współpracy strategicznej ze Stanami Zjednoczonymi. Celem jest także członkostwo w Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Rumunia jest aktywnym członkiem Inicjatywy Trójmorza.

Władze	Imię i nazwisko	Rola	Partia
	Pan Ștefan-Radu Oprea	Minister Gospodarki, Przedsiębiorczości i Turystyki	Partia Socjaldemokratyczna
	Pan Klaus Iohannis	Prezydent	Partia Narodowo-Liberalna
	Pan Ion-Marcel Ciolacu	Premier	Partia Socjaldemokratyczna
Przedstawicielstwa dyplomatyczne	Imię i nazwisko	Rola	
	Pan Paweł Soloch	Ambasador RP w Rumunii	
	Pan Cosmin Onisii	Ambasador Rumunii w Polsce	

Umowy handlowe i inwestycyjne z UE

Uwarunkowania gospodarcze

Rumunia jest krajem zasobnym w bogactwa naturalne, w tym ropę naftową i gaz ziemny. Rumunia posiada również zasoby uranu, węgla brunatnego, manganu, żelaza, miedzi, soli kamiennej, cynku, ołowiu oraz złota. Rozwinięty jest przemysł motoryzacyjny (zakłady ARO, Dacia, Ford, Roman i Rocar), petrochemiczny, spożywczy, włókienniczy oraz hutnictwo. Rumunia należy do krajów, gdzie rolnictwo odgrywa nadal duże znaczenie w gospodarce i zatrudnia prawie 30% siły roboczej. Odznacza się jednak niskim zmechanizowaniem. Najważniejszymi partnerami handlowymi Rumunii są: Niemcy, Włochy, Francja, Wielka Brytania i Węgry. Zarówno w eksporcie, jak i imporcie dominowały maszyny i urządzenia transportowe oraz surowce.

Rumunia jest krajem otwartym dla eksporterów i inwestorów i atrakcyjnym dla inwestorów zagranicznych. Posiada stosunkowo niskie podatki (CIT i PIT – 16%, VAT – 19%, na art. spożywcze – 9%), niskie koszty pracy, dobrą lokalizację geograficzną. Przedsiębiorcy nie sygnalizują istotnych barier w dostępie do rynku rumuńskiego. Występują ogólnie odczuwane przez firmy zagraniczne problemy z niestabilnością i niejasnością przepisów prawnych, biurokracją i korupcją. Są to problemy, z którymi władze rumuńskie walczą coraz skuteczniej.

Źródło: Dane zgromadzone w systemie przez przedstawicieli administracji publicznej.

2.2 Kultura biznesowa

Uwaga: Ewentualny brak danych nie jest błędem. Informacje są dostępne tylko dla krajów obsługiwanych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu (PAIH).

Komponent 2.2. Kultura biznesowa w danym kraju

Najważniejsze uwarunkowania	<p><p>Rumuńska gościnność jest bardzo dobrze znana, a Rumuni mają dobry i przyjazny stosunek do cudzoziemców. Polska w szczególności odbierana jest bardzo pozytywnie. Stanowi symbol udanego wyjścia z komunizmu oraz osiągnięcia sukcesu gospodarczego często będących dla Rumunów modelem do naśladowania. Większość osób mieszkających na obszarach miejskich zna co najmniej jeden język obcy (angielski, niemiecki lub francuski), co pomaga łatwo pokonać każdą barierę językową. Rumuni to zazwyczaj wiarygodni partnerzy biznesowi, którzy przestrzegają podpisanych umów, dotrzymują uzgodnionych terminów i spłacają swoje długi. Komunikacja jest kluczową kwestią w biznesie. Ważne, aby wiedzieć, jak radzić sobie z ludźmi przez telefon lub e-mail, jak zwracać się za pomocą właściwego tytułu, jak się przedstawić itp. W Rumunii, gdy partnerzy biznesowi spotykają się po raz pierwszy, zwyczajem jest uścisk dłoni, powitanie się formułą taką jak "Dzień dobry" jako prostą formą powitania oraz przedstawienie się. Pierwsze spotkanie jest formalne, dlatego wskazane jest unikanie żartów i zachowanie profesjonalnego wyglądu. Podczas kolejnych spotkań, gdy relacje stają się bliższe, formalności ulegają złagodzeniu, a rozmowy są znacznie bardziej serdeczne. Ważne, aby bardzo dobrze poznać swojego partnera i szanować jego postawę, zanim spróbuje się przeprowadzić „luźniejszą” rozmowę. Odmowa uścisku dłoni łatwo może obrazić rumuńskiego partnera. Ponadto postawa musi wzbudzać zaufanie, aby partner uwierzył, że jest się osobą, z którą powinno się zrobić interes. Na pierwszym spotkaniu należy zwracać się do swych partnerów i innych osób, używając tytułu "pan" lub "pani". Zawsze należy odbierać połączenie, jeśli jest się dostępnym, a jeśli nie, trzeba oddzwonić. Jeśli ustalamy kontynuację rozmów, należy wrócić do nich w oczekiwanym terminie.</p>
Umawianie spotkań	<p><p>W Rumunii spotkania biznesowe należy umawiać ze stosownym wyprzedzeniem (zazwyczaj 1-3 tygodnie wcześniej). Są one traktowane one bardzo poważnie. Należy także profesjonalnie podejść do kwestii wizerunkowych, dzięki czemu wywrzesz odpowiednie wrażenie na rumuńskich odpowiednikach. Punktualność jest bardzo doceniana. Propozycje biznesowe muszą być jasne i dokładne z dowodami na poparcie argumentów i środków do osiągnięcia zamierzonych celów. Pozwoli to ukształtować przekonanie, że wiemy, jak się komunikować i jesteśmy dobrze zorganizowani. Przełoży się to na dalsze kontakty biznesowe.</p>
Powitanie i tytułowanie	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rumuni przywiązują dużą wagę do dobrych manier w spotkaniach biznesowych. • Zarówno przed, jak i po spotkaniu należy uścisnąć dłoń rozmówcy / rozmówców. Kobiety pierwsze podają rękę. • Ważne, aby przed nazwiskiem używać tytułów naukowych, jeżeli dana osoba taki posiada. • Wizytówki nie muszą być tłumaczone na język rumuński. Wystarczające jest tłumaczenie na język angielski, francuski lub niemiecki.
Przyjęcia oficjalne i towarzyskie	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rumuni rzadko zapraszają do swojego domu, a będąc zaproszonym na obiad, należy przygotować się na kilkugodzinne spotkanie, w czasie którego może być podanych kilka dań. W dobrym tonie jest spróbowanie każdego z nich.
Ubiór	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • W środowisku biznesowym obowiązuje formalny, klasyczny ubiór. Szczególną uwagę przywiązuje się do schludnego i czystego obuwia. • W przypadku zaproszenia do domu czy restauracji, należy wybrać taki sam ubiór jak w przypadku spotkania biznesowego.
Rozmowy i zachowanie negocjacyjne	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdobyć zaufania wśród Rumunów wymaga niekiedy poświęcenia dużej ilości czasu. Jednak może to zaowocować długoletnią współpracą biznesową. • Nie zadawajmy zbyt osobistych pytań (o rodzinę czy pracę). Powszechnie tematy do rozmów to: sport, podróże, film, książki, muzyka czy moda. Unikajmy rozmów na tematy polityczne czy negatywnych stron Rumuni, takich jak korupcja czy cygańska grupa etniczna. • Ważne jest utrzymywanie kontaktu wzrokowego w czasie rozmowy. W przeciwnym razie nasz rozmówca może potraktować to jako brak zainteresowania z naszej strony. • Procesy negocjacyjne trwają zazwyczaj dłużej niż w Europie Zachodniej. Musimy być przygotowani na to, iż nasza pierwsza oferta nie zostanie zaakceptowana przez partnera.
Gestykulacja i zachowanie publiczne	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rumuni charakteryzują się dość bogatą gestykulacją oraz utrzymywaniem kontaktu wzrokowego w czasie rozmowy.
Wręczenie i przyjmowanie upominków	<p>Rumuni lubią otrzymywać oraz wręczać upominki. Warto być przygotowanym na tę okoliczność. Do najczęstszych upominków należą: kawa, czekoladki, alkohol, a także przedmioty biurowe. • W przypadku zaproszenia do domu, warto przyjść z kwiatami lub butelką wina czy koniaku. Bardzo doceniane są podarki typowe dla kraju z którego partner zagraniczny pochodzi.</p>
Korespondencja	<p>Choć językiem urzędowym jest rumuński, to w korespondencji biznesowej warto używać języka angielskiego lub francuskiego. Zdarza się, że korespondencję trzeba ponawiać ponieważ spotyka się ona z brakiem odpowiedzi.</p>

Nawiązywanie kontaktów	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • w Rumuni wymaga się cierpliwości. Jednakże udane nawiązanie nowych kontaktów może zaowocować długoletnią współpracą.
Co zawrzeć w prezentacji firmy	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poza odpowiednim przygotowaniem aspektu merytorycznego prezentacja powinna być estetyczna wizualnie.
Dodatkowe informacje	<p><p>O kontaktach z instytucjami publicznymi dość często spotyka się opieszałość w ich działaniu, która może zmienić się na korzyść po wykorzystaniu odpowiednich relacji oraz/lub zachęt w postaci mniej lub bardziej cennych podarunków.</p> <p>&nbsp;</p>

Źródło: Dane zgromadzone w systemie przez przedstawicieli administracji publicznej.

3 Rumunia – charakterystyka gospodarcza

Analiza danych takich jak długookresowe i krótkookresowe tendencje gospodarcze, struktura gospodarki, demografia, poziom edukacji i kapitału ludzkiego, stan sektora finansowego, rozwój technologiczny oraz wskaźniki otoczenia biznesowego, jest kluczowa dla eksportera.

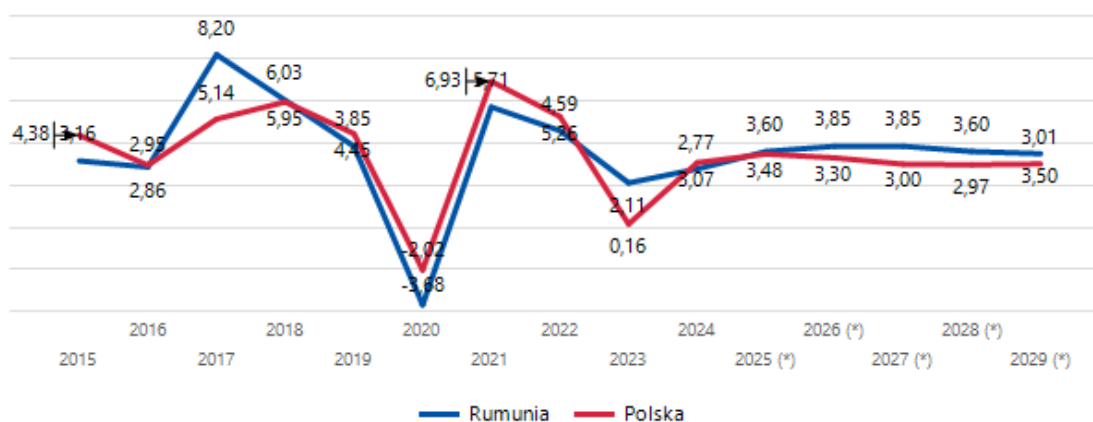
Analiza tych danych pozwala eksporterowi na przemyślane podejście do wejścia na nowy rynek lub ekspansji na istniejącym rynku. Zapewnia wgląd w potencjalne ryzyka i szanse, pozwala na lepsze zrozumienie potrzeb konsumentów i dostosowanie do nich oferty, a także na opracowanie efektywnych strategii marketingowych i sprzedażowych. Ostatecznie, pomaga to w zbudowaniu trwałej przewagi konkurencyjnej i maksymalizacji szans na sukces na rynku docelowym.

Wiele wskaźników zaprezentowano w zestawieniu z ich wartością dla Polski, co tworzy dobry punkt odniesienia do analizy danego zjawiska.

3.1 Koniunktura gospodarcza w długim okresie

Dane dotyczące koniunktury gospodarczej, zarówno w perspektywie długookresowej, jak i krótkookresowej, pozwalają eksporterom ocenić stabilność i dynamikę wzrostu rynku docelowego. Informacje o PKB, inflacji czy bilansie obrotów bieżących oferują wgląd w siłę nabywczą, stabilność cen oraz ogólny stan gospodarki, co bezpośrednio wpływa na strategie cenowe i marketingowe.

Komponent 3.1. Wzrost PKB [%]

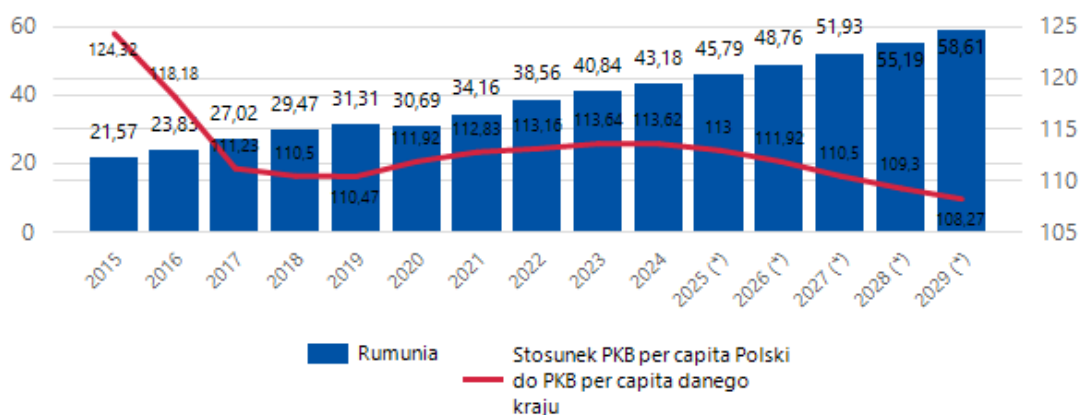
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Rumunia	4,38	2,95	8,20	6,03	3,85	-3,68	6,93	4,59	0,16	2,77	3,60	3,85	3,85	3,60	3,01

Polska	4,38	2,95	5,14	5,95	4,45	-2,02	6,93	5,26	0,16	3,07	3,48	3,30	3,00	2,97	3,01
--------	------	------	------	------	------	-------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Uwaga: (*) – dane prognozowane. PKB w cenach stałych. Rok bazowy jest zależny od kraju, dla którego zaprezentowane są dane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.2. PKB wg siły nabywczej per capita danego kraju [tys. USD] (oś lewa) i porównanie polskiego PKB per capita [%] (oś prawa)

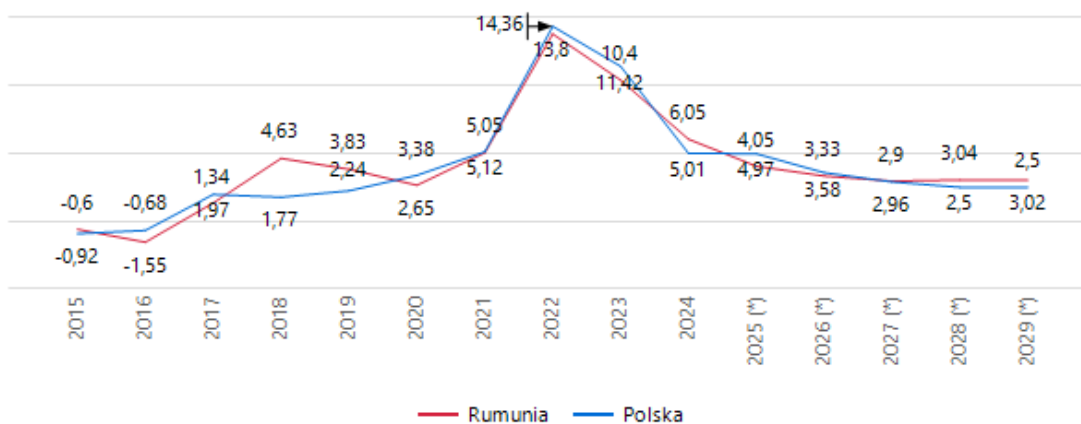
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	----------	----------	----------	----------	----------

Rumunia [tys. USD]	21,57	23,83	27,02	29,47	31,31	30,69	34,16	38,56	40,84	43,18	45,79	48,76	51,93	55,19	58,61
Stosunek PKB per capita Polski do PKB per capita danego kraju [%]	124,32	118,18	111,23	110,50	110,47	111,92	112,83	113,16	113,64	113,62	113,00	111,92	110,50	109,30	108,27

Uwaga: (*) – dane prognozowane. PKB per capita według parytetu siły nabywczej w cenach stałych. Rok bazowy jest zależny od kraju, dla którego zaprezentowane są dane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.3. Inflacja [%]

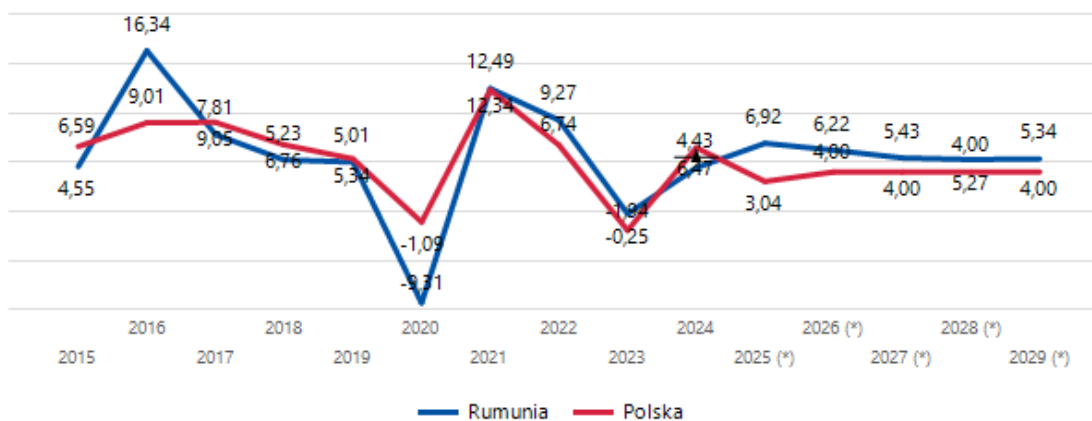

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Rumunia	-0,60	-1,55	1,34	4,63	3,83	2,65	5,05	13,80	10,40	6,05	4,05	3,33	2,96	3,04	3,02
Polska	-0,92	-0,68	1,97	1,77	2,24	3,38	5,12	14,36	11,42	5,01	4,97	3,58	2,90	2,50	2,50

Uwaga: (*) – dane prognozowane. Inflacja przedstawiona jest jako średnioroczna zmiana cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.4. Zmiana eksportu towarów i usług łącznie [%]

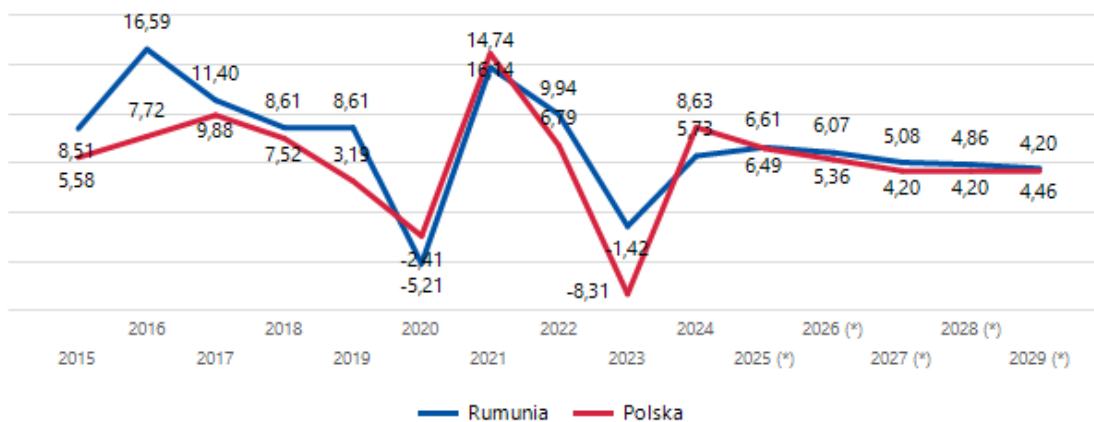

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Rumunia	4,55	16,34	7,81	5,23	5,01	-9,31	12,49	9,27	-0,25	4,43	6,92	6,22	5,43	5,27	5,34
Polska	6,59	9,01	9,05	6,76	5,34	-1,09	12,34	6,74	-1,94	6,47	3,04	4,00	4,00	4,00	4,00

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.5. Zmiana importu towarów i usług łącznie [%]

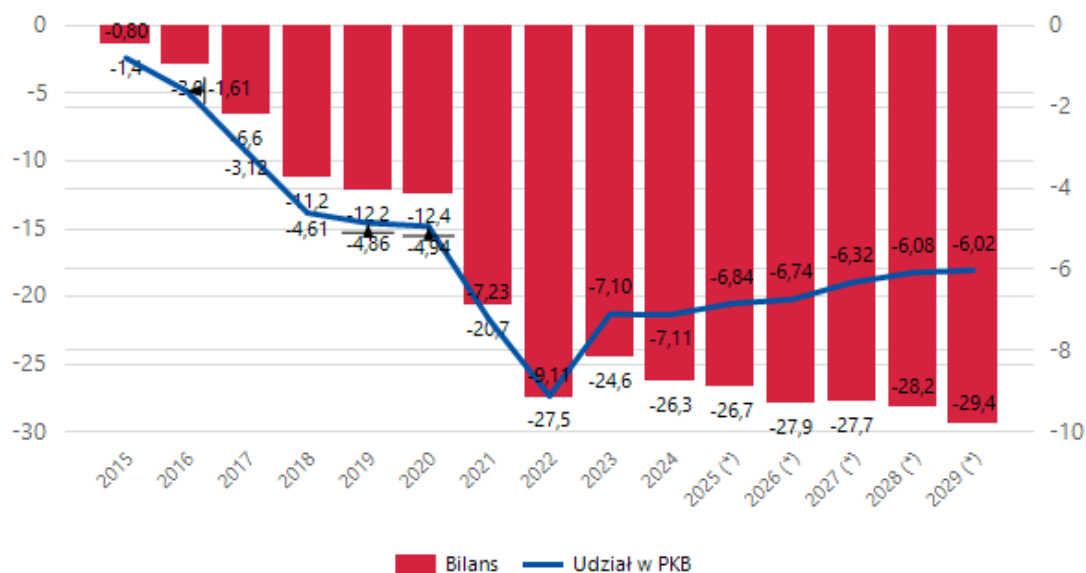

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Rumunia	8,51	16,59	11,40	8,61	8,61	-5,21	14,74	9,94	-1,42	5,73	6,61	6,07	5,08	4,86	4,46
Polska	5,58	7,72	9,88	7,52	3,19	-2,41	16,14	6,79	-8,31	8,63	6,49	5,36	4,20	4,20	4,20

Uwaga: (*) - dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.6. Bilans obrotów bieżących danego kraju [mld USD] (oś lewa) wraz ze stosunkiem do ogólnego PKB [%] (oś prawa)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Rumunia															
Bilans obrotów	-1,43	-2,98	-6,57	-11,22	-12,21	-12,44	-20,68	-27,45	-24,55	-26,29	-26,67	-27,88	-27,74	-28,19	-29,43

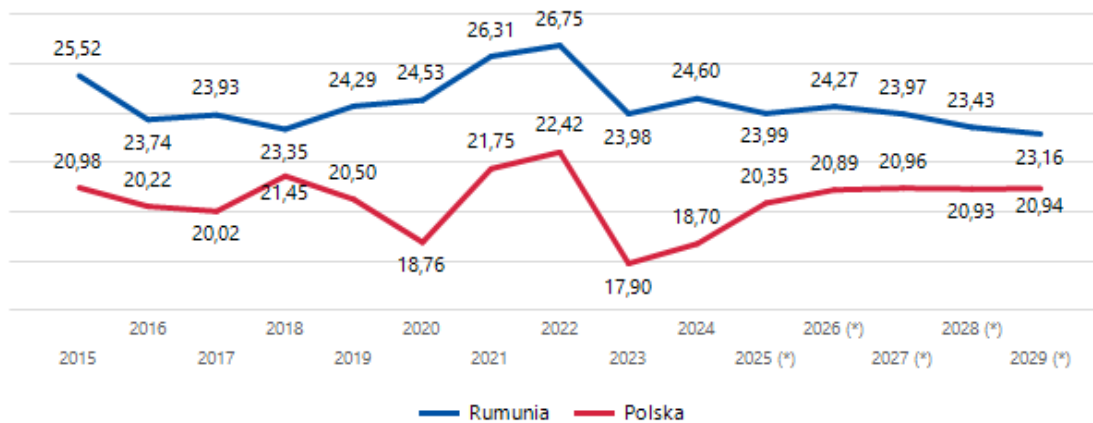
bieżących (mld USD)

Udział w PKB (%) -0,80 -1,61 -3,12 -4,61 -4,86 -4,94 -7,23 -9,11 -7,10 -7,11 -6,84 -6,74 -6,32 -6,08 -6,02

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.7. Wydatki na inwestycje [% PKB]

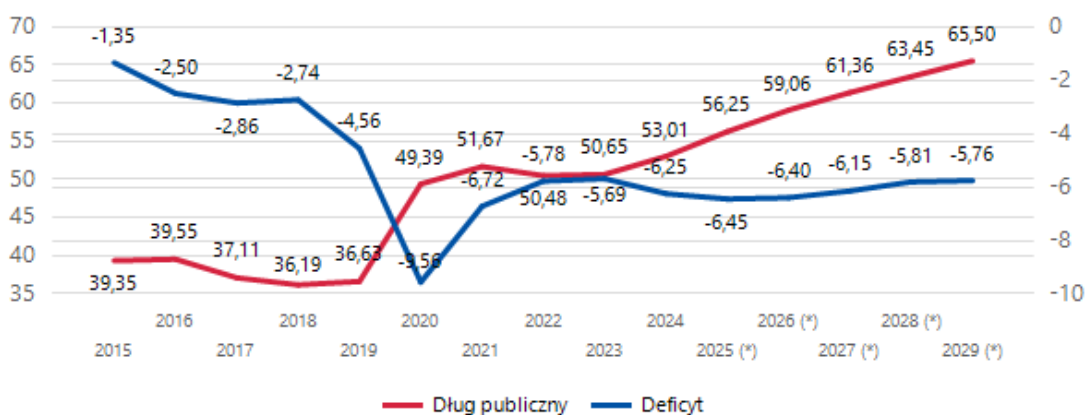

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Rumunia	25,52	23,74	23,93	23,35	24,29	24,53	26,31	26,75	23,98	24,60	23,99	24,27	23,97	23,43	23,16
Polska	20,98	20,22	20,02	21,45	20,50	18,76	21,75	22,42	17,90	18,70	20,35	20,89	20,96	20,93	20,94

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.8. Dług publiczny (oś lewa) i deficyt sektora publicznego (oś prawa) danego kraju [% PKB]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Dług publiczny	39,35	39,55	37,11	36,19	36,63	49,39	51,67	50,65	50,48	53,01	56,25	59,06	61,36	63,45	65,50
Deficyt	-1,35	-2,50	-2,86	-2,74	-4,56	-9,56	-6,72	-5,78	-5,69	-6,25	-6,45	-6,40	-6,15	-5,81	-5,76

Rumunia															
Dług publiczny	39,35	39,55	37,11	36,19	36,63	49,39	51,67	50,48	50,65	53,01	56,25	59,06	61,36	63,45	65,50
Deficyt	-1,35	-2,50	-2,86	-2,74	-4,56	-9,56	-6,72	-5,78	-5,69	-6,25	-6,45	-6,40	-6,15	-5,81	-5,76

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

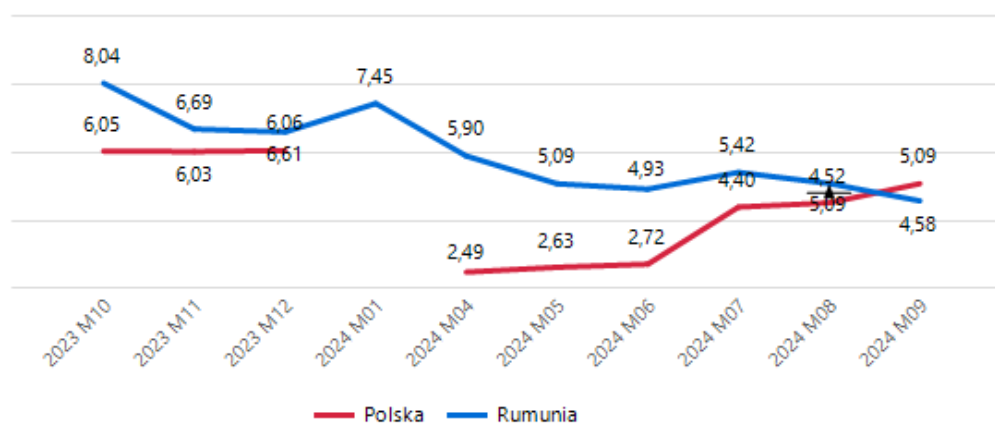
Komponent 3.9. Wydatki konsumpcyjne [% PKB]

	Polska (2023 r.)	Rumunia (2023 r.)
Alkohol i tytoń	0,0	0,0
Hotele, kawiarnie i restauracje	0,0	0,0
Łączność	0,0	0,0
Mieszkanie, woda, elektryczność, gaz i inne paliwa	0,0	0,0
Odzież i obuwie	0,0	0,0
Różne towary i usługi	0,0	0,0
Szkolnictwo	0,0	0,0
Transport	0,0	0,0
Wyposażenie wnętrza, sprzęty domowe i bieżące utrzymanie budynku	0,0	0,0
Zdrowie	0,0	0,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	0,0	0,0
POZOSTAŁE	100,01	100,01

Źródło: World Bank, ICP.

3.2 Bieżąca koniunktura gospodarcza

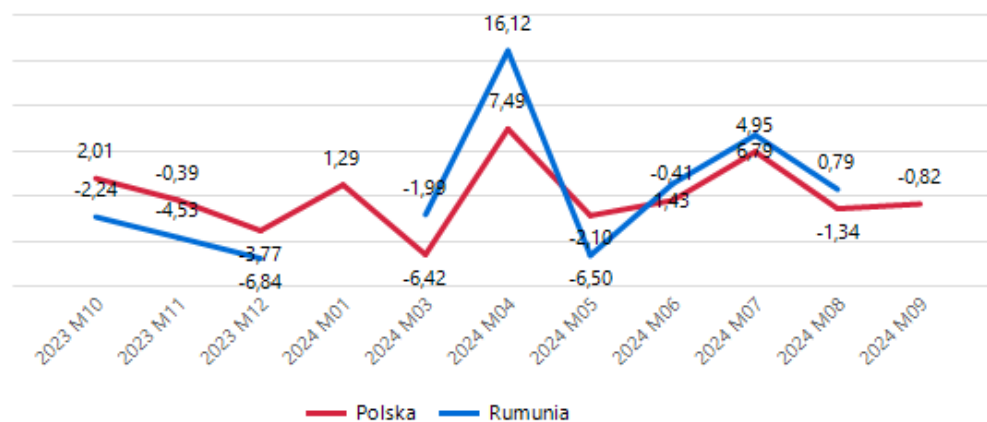
Komponent 3.10. Inflacja [%]

	2023 M10	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09
Polska	6,05	6,03	6,06	2,49	2,63	2,72	4,40	4,52	4,52	5,09
Rumunia	8,04	6,69	6,61	7,45	5,90	5,09	4,93	5,42	5,09	4,58

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

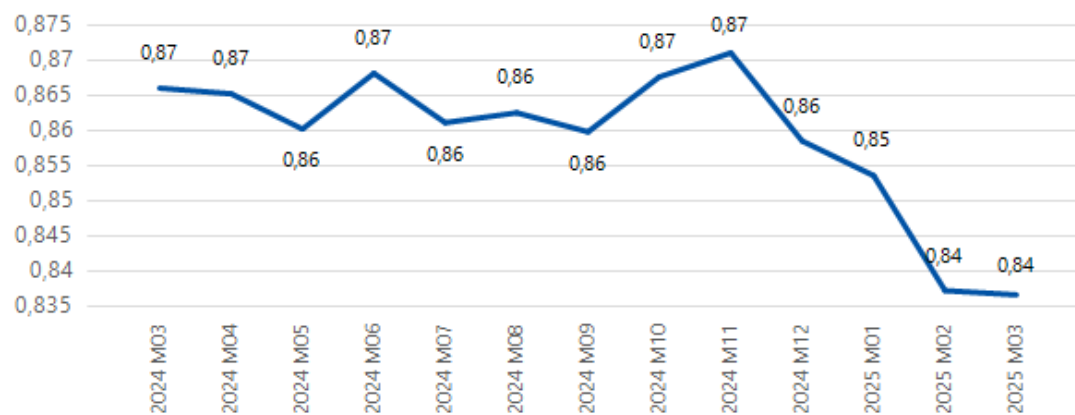
Komponent 3.11. Produkcja przemysłowa, zmiana rok do roku [%]

	2023 M10	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09
Polska	2,01	-0,39	-3,77	1,29	-6,42	7,49	-2,10	-0,41	4,95	-1,34	-0,82
Rumunia	-2,24	-4,53	-6,84	-1,99	16,12	-6,50	1,43	6,79	0,79		

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

Komponent 3.12. Uśredniony kurs – Lej (RON/PLN)

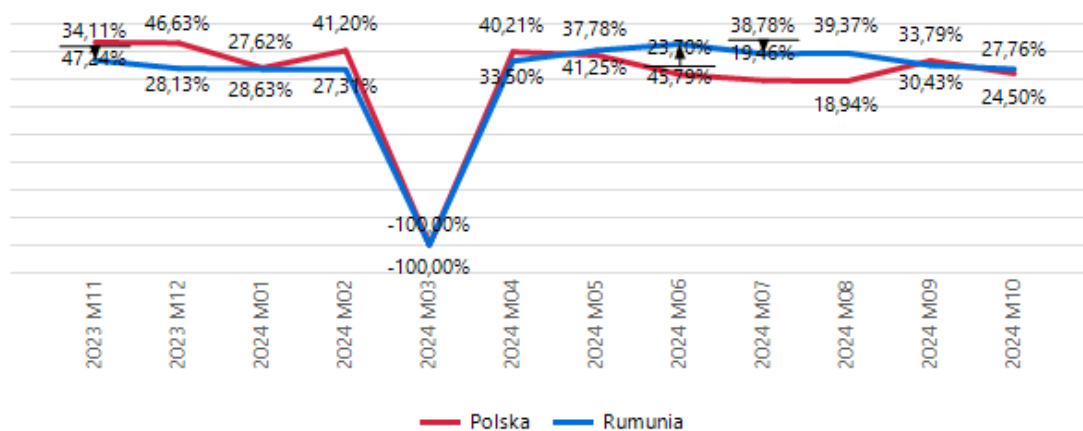

	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12	2025 M01	2025 M02	2025 M03
Rumunia	0,8660	0,8652	0,8602	0,8681	0,8611	0,8625	0,8598	0,8676	0,8710	0,8585	0,8536	0,8373	0,8367

Źródło: NBP.

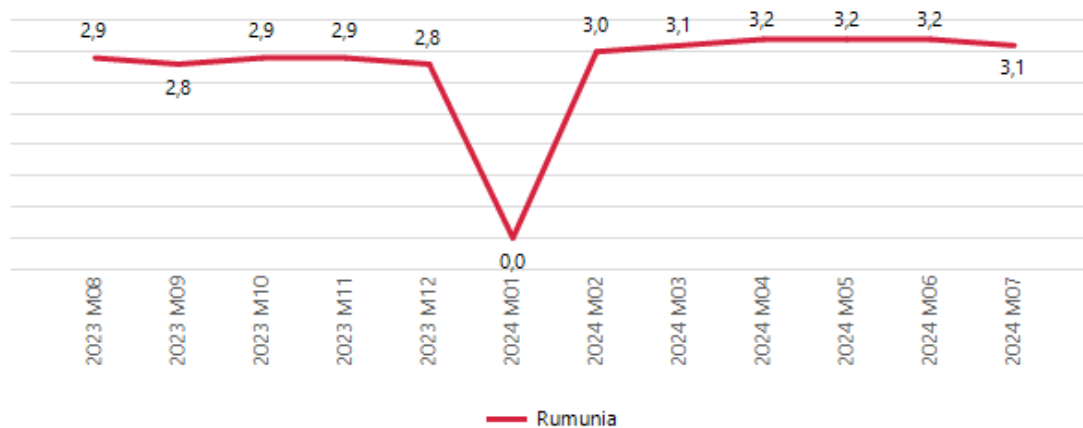
Komponent 3.13. Wartość indeksu giełdowego, zmiana rok do roku [%]

	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10
Polska	47,2%	46,6%	28,6%	41,2%	-100,0%	40,2%	37,8%	23,7%	19,5%	18,9%	33,8%	24,5%
Rumunia	34,1%	28,1%	27,6%	27,3%	-100,0%	33,5%	41,2%	45,8%	38,8%	39,4%	30,4%	27,8%

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

Komponent 3.14. Stopa bezrobocia [%]

	2023 M08	2023 M09	2023 M10	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07
Rumunia	2,9	2,8	2,9	2,9	2,8	0,0	3,0	3,1	3,2	3,2	3,2	3,1

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

3.3 Struktura gospodarki

Zrozumienie struktury gospodarki pozwala na identyfikację głównych sektorów gospodarczych, co jest niezbędne do oceny zapotrzebowania na eksportowane produkty lub usługi. Dane na temat dominujących sektorów pomagają w dostosowaniu oferty do specyfiki rynku.

Komponent 3.15. Struktura gospodarki wg wartości dodanej [% PKB]

	2023	Zmiana rok do roku [p.p.]	Zmiana za 5 lat [p.p.]
Rumunia			
Przemysł	26,69	-0,65	-0,94
Przetwórstwo przemysłowe	12,62	-1,09	-4,50
Rolnictwo	3,88	0,06	-0,42
Usługi	60,73	0,07	2,11
Polska			
Przemysł	30,06	0,88	1,23
Przetwórstwo przemysłowe	16,76	-0,89	0,10
Rolnictwo	2,75	-0,06	0,38
Usługi	57,51	0,29	0,69

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.4 Populacja i kapitał ludzki

Niniejszy rozdział dostarcza informacji takich jak całkowita liczba ludności, gęstość zaludnienia, procent populacji mieszkającej w miastach powyżej 1 miliona mieszkańców oraz wskaźnik urbanizacji.

Dane te pozwalają na ocenę wielkości rynku i potencjalnego popytu na produkty czy usługi. Wysoka gęstość zaludnienia i stopień urbanizacji mogą wskazywać na większy dostęp do konsumentów i łatwiejszą dystrybucję. Wskazują na rozwój infrastruktury i dostępności logistycznej, co jest kluczowe przy planowaniu eksportu oraz wyborze strategii wejścia na rynek.

Informacje o urbanizacji pomagają zrozumieć, gdzie skupiają się główne obszary konsumpcyjne, co może wpłynąć na decyzje dotyczące lokalizacji partnerów handlowych lub bezpośrednich inwestycji.

Zrozumienie struktury populacji pozwala eksporterom lepiej dostosować swoje produkty i strategie marketingowe do specyfiki i potrzeb lokalnych konsumentów, zwiększając szanse na sukces na rynkach międzynarodowych.

Wysoki poziom edukacji i kapitału ludzkiego może wskazywać na większe otwarcie na innowacyjne i zaawansowane technologicznie produkty.

Komponent 3.16. Struktura populacji

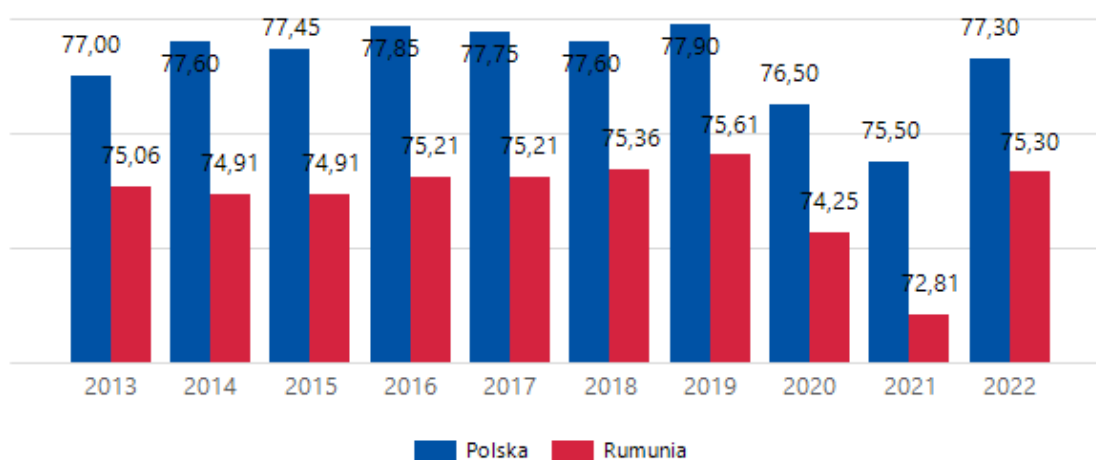
	Populacja (2022 r.)	Gęstość zaludnienia [os/km ²] (2022 r.)	Populacja w miastach powyżej 1 mln mieszkańców [%]	Urbanizacja populacji* [% populacji] (2022 r.)
--	---------------------	---	--	--

	populacji (2022 r.)			
Polska	36 821 700	120	4,87	60,13
Rumunia	19 048 500	83	9,37	54,49

Uwaga: Wskaźnik urbanizacji pokazuje odsetek populacji żyjącej w miastach (obszarach miejskich) rozumianych zgodnie z definicją lokalnych urzędów statystycznych.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.17. Oczekiwana długość życia w momencie urodzenia

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rumunia	75,06	74,91	74,91	75,21	75,21	75,36	75,61	74,25	72,81	75,30
Polska	77,00	77,60	77,45	77,85	77,75	77,60	77,90	76,50	75,50	77,30

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.18. Odsetek dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół na poszczególnych poziomach edukacji [% grupy wiekowej]

	2022	Zmiana rok do roku [p.p.]	Zmiana za 5 lat [p.p.]
Rumunia			
Podstawowe	84,88	-5,89	-6,49
Średnie	83,03	-3,16	-3,52
Wyższe	58,24	2,97	6,24
Polska			
Podstawowe	100,59	3,99	6,10
Średnie	108,48	-2,05	-2,06
Wyższe	75,29	3,08	4,27

Uwaga: Wskaźnik obrazuje odsetek dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół na poszczególnych poziomach edukacji w odniesieniu do grupy wiekowej, która oficjalnie odpowiada danemu poziomowi edukacji.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.19. Wskaźnik kapitału ludzkiego (HCI) [skala 0-1]

	2020
Rumunia	0,58
Polska	0,75

Uwaga: Wskaźnik HCI pokazuje w jaki sposób państwa radzą sobie w zakresie wspierania edukacji, rozwijania umiejętności i ochrony zdrowia swoich obywateli. Indeks bierze pod uwagę pięć wskaźników: prawdopodobieństwo przeżycia do lat pięciu, przewidywany czas trwania edukacji, jakość nauczania, prawdopodobieństwo dożycia 60 lat dla piętnastolatka oraz prawidłowy rozwój dzieci.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.5 Usługi finansowe

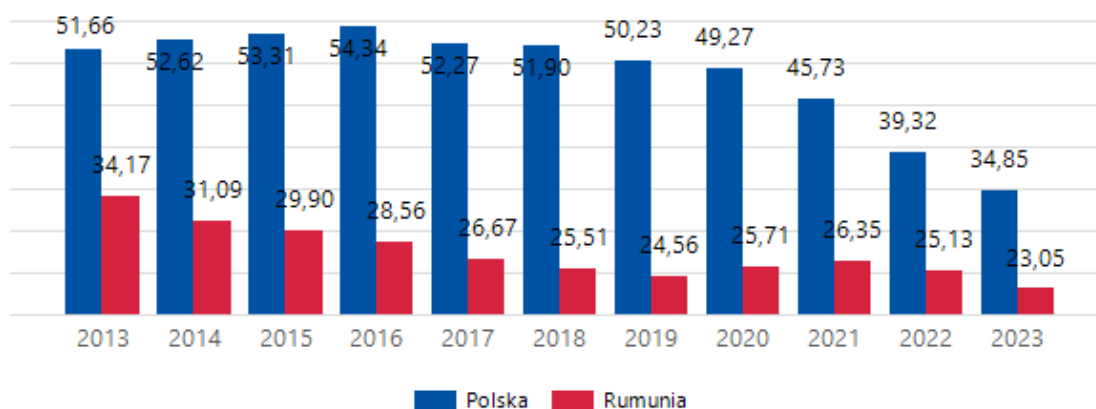
Stan sektora finansowego, w tym dostępność kredytów czy liczba bankomatów i oddziałów bankowych, ma wpływ na płynność finansową i łatwość prowadzenia transakcji. Dla eksporterów ważne jest, aby operować na rynku, gdzie system finansowy wspiera działalność gospodarczą.

Komponent 3.20. Liczba bankomatów oraz oddziałów banków komercyjnych przypadająca na 100 tys. dorosłych osób

	2023	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [2019-2023]
Rumunia			
Bankomaty			
Oddziały banków komercyjnych	21,12	-1,74%	-2,34%
Polska			
Bankomaty			
Oddziały banków komercyjnych	21,77	-3,63%	-5,57%

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

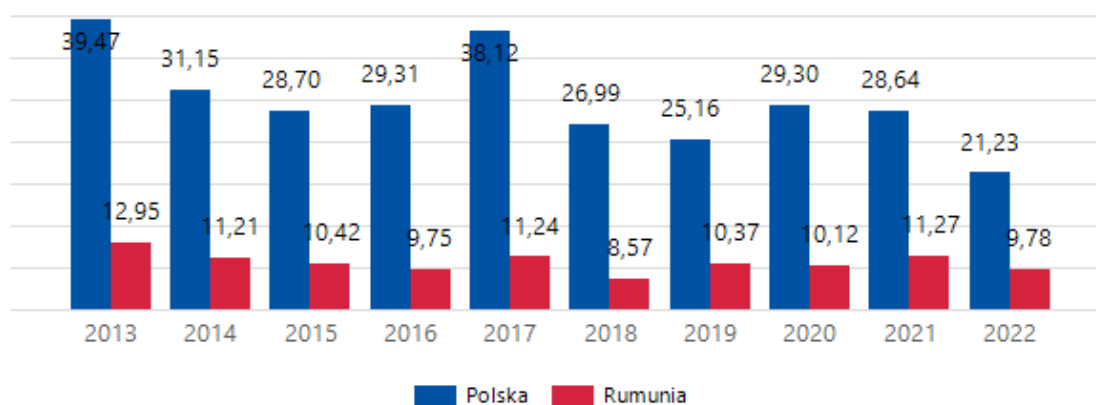
Komponent 3.21. Kredyty bankowe dla sektora prywatnego [% PKB]

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rumunia	34,17	31,09	29,90	28,56	26,67	25,51	24,56	25,71	26,35	25,13	23,05
Polska	51,66	52,62	53,31	54,34	52,27	51,90	50,23	49,27	45,73	39,32	34,85

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.22. Kapitalizacja krajowych spółek notowanych na giełdzie [% PKB]

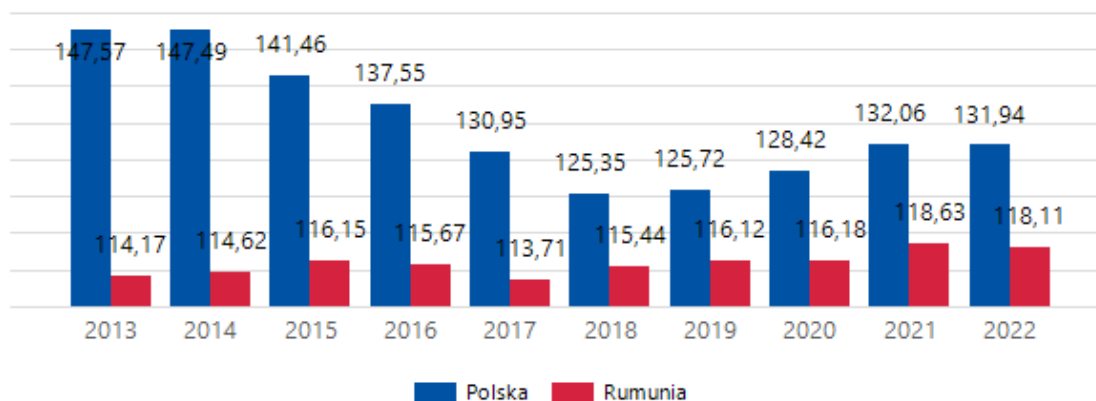
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rumunia	12,95	11,21	10,42	9,75	11,24	8,57	10,37	10,12	11,27	9,78
Polska	39,47	31,15	28,70	29,31	38,12	26,99	25,16	29,30	28,64	21,23

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.6 Innowacyjność i nowe technologie

Dane na temat adopcji technologii, takie jak liczba abonentów telefonii komórkowej czy eksport towarów wysokiej innowacyjności, mogą wskazywać na poziom zaawansowania technologicznego rynku. Rynki otwarte na nowe technologie są bardziej przychylne dla innowacyjnych produktów i usług.

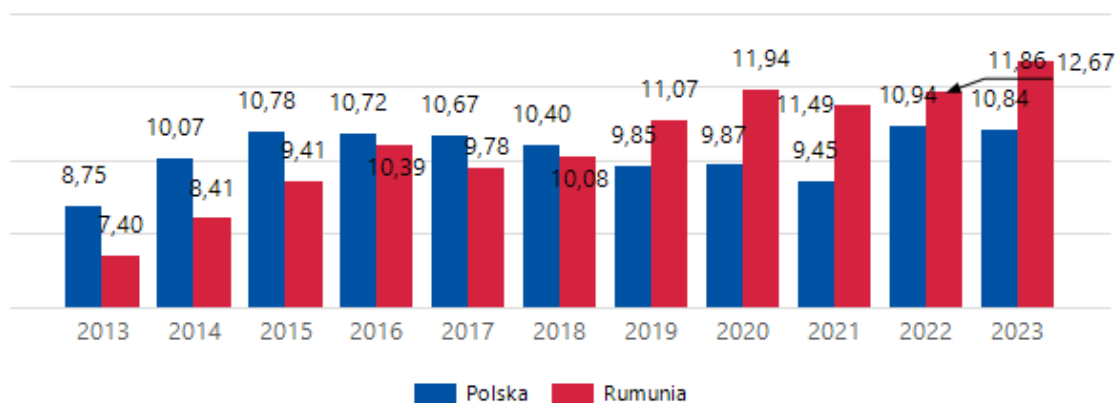
Komponent 3.23. Abonamenty telefonii komórkowej na 100 mieszkańców

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rumunia	114,17	114,62	116,15	115,67	113,71	115,44	116,12	116,18	118,63	118,11
Polska	147,57	147,49	141,46	137,55	130,95	125,35	125,72	128,42	132,06	131,94

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.24. Eksport towarów wysokiej innowacyjności [% wytworzonej produkcji eksportowej]

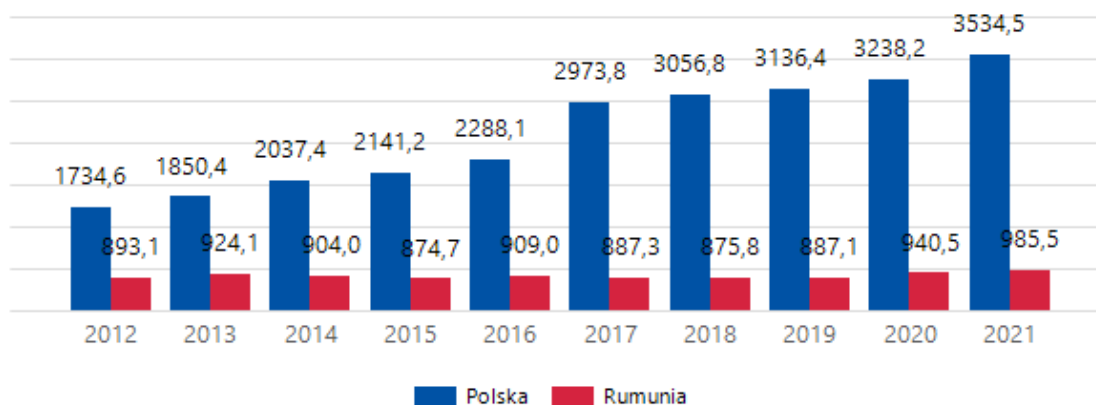

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rumunia	7,40	8,41	9,41	10,39	9,78	10,08	11,07	11,94	11,49	11,86	12,67
Polska	8,75	10,07	10,78	10,72	10,67	10,40	9,85	9,87	9,45	10,94	10,84

Uwaga: Eksport towarów wysokiej innowacyjności obejmuje eksport towarów, których produkcja wymaga wysokich nakładów na badania i rozwój, np. w przemyśle lotniczym, komputerowym czy farmaceutycznym.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.25. Liczba naukowców pracujących w obszarze R&D [na milion mieszkańców]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rumunia	893,1	924,1	904,0	874,7	909,0	887,3	875,8	887,1	940,5	985,5
Polska	1734,6	1850,4	2037,4	2141,2	2288,1	2973,8	3056,8	3136,4	3238,2	3534,5

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.7 Wskaźniki otoczenia biznesu

Wskaźniki dotyczące jakości instytucji, takie jak kontrola korupcji, stabilność polityczna czy jakość władzy wykonawczej, mają bezpośredni wpływ na ryzyko działalności eksportowej. Dobre otoczenie biznesowe zmniejsza bariery wejścia i operacyjne, sprzyjając stabilnemu rozwojowi eksportu.

Komponent 3.26. Jakość instytucji w Rumunia i Polska

2022	Polska	Rumunia
Kontrola korupcji	68,4	55,7
Skuteczność rządzenia	61,8	52,4
Stabilność polityczna i brak występowania przemocy/terroryzmu	61,8	59,0
Jakość władzy wykonawczej	74,5	63,7
Rządy prawa	64,2	62,3
Opiniowanie i odpowiedzialność	65,7	63,3

Uwaga: World Governance Indicators – wskaźniki dobrego rządzenia obrazują jakość instytucji w danym państwie w sześciu obszarach: kontrola korupcji, skuteczność rządzenia, stabilność polityczna i brak występowania przemocy/terroryzmu, jakość władzy wykonawczej, rządy prawa oraz opiniowanie i odpowiedzialność (tj. możliwość uczestniczenia obywateli w wyborze rządu, wolność słowa, wolność mediów). Ranking prezentowany jest w oparciu o percentyle, co oznacza pozycję kraju wśród wszystkich państw, przy czym 0 odpowiada randze najniższej, a 100 – najwyższej.

Źródło: World Bank, World Governance Indicators.

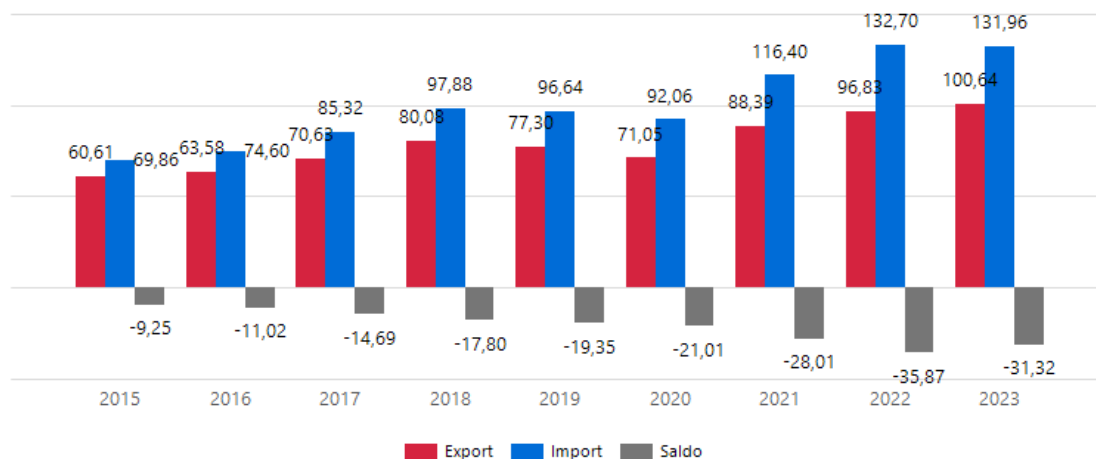
4 Rumunia – handel towarami ze światem

Niniejszy rozdział skupia się na danych dotyczących eksportu i importu towarów między danym krajem a resztą świata. Jest kluczowy dla zrozumienia globalnej pozycji handlowej kraju. Dane te są ważne, ponieważ pozwalają na ocenę siły eksportowej kraju, trendów w imporcie oraz ogólnej równowagi handlowej.

Analiza tych informacji umożliwia eksporterom identyfikację potencjalnych rynków zbytu dla ich produktów oraz rozpoznanie głównych konkurentów i partnerów handlowych. Decydenci rządowi mogą wykorzystać te dane do formułowania polityk wspierających eksport, negocjowania umów handlowych oraz zwiększania konkurencyjności krajowej gospodarki na arenie międzynarodowej. Wnioski wyciągnięte z analizy dynamiki eksportu i importu mogą również pomóc w przewidywaniu przyszłych trendów rynkowych i dostosowywaniu do nich strategii handlowych.

4.1 Całkowity eksport i import towarów

Komponent 4.1. Wymiana handlowa towarów danego kraju – ujęcie roczne [mld USD]

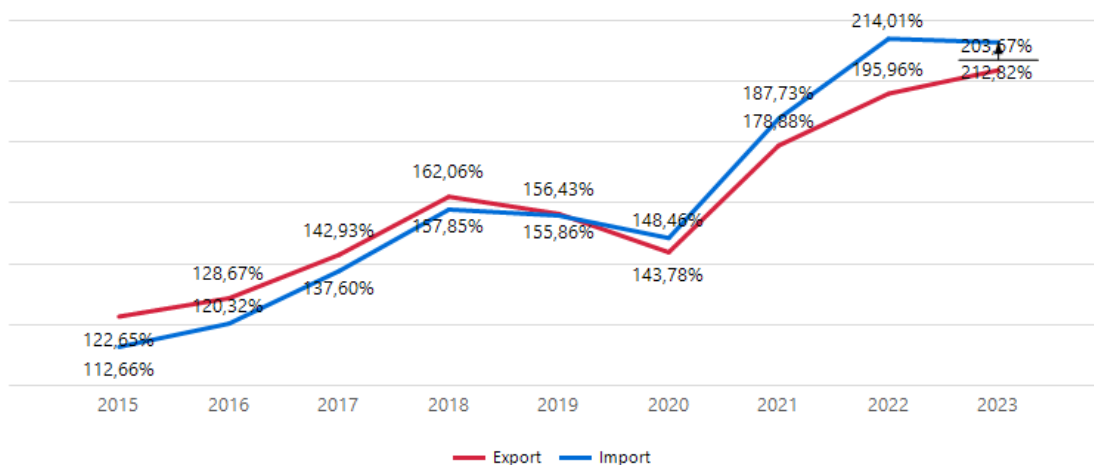

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Export	60,61	63,58	70,63	80,08	77,30	71,05	88,39	96,83	100,64
Import	69,86	74,60	85,32	97,88	96,64	92,06	116,40	132,70	131,96
Saldo	-9,25	-11,02	-14,69	-17,80	-19,35	-21,01	-28,01	-35,87	-31,32

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.2. Skumulowany wzrost eksportu i importu towarów danego kraju – ujęcie roczne [2010=100]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Export	122,65%	128,67%	142,93%	162,06%	156,43%	143,78%	178,88%	195,96%	203,67%
Import	112,66%	120,32%	137,60%	157,85%	155,86%	148,46%	187,73%	214,01%	212,82%

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.3. Wymiana handlowa towarów danego kraju – ujęcie kwartalne [mld USD]

	2021Q3	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2	2023Q3	2023Q4	2024Q1	2024Q2
Eksport	21,69	23,13	24,78	24,31	24,37	23,37	25,56	25,67	24,94	24,47	24,96	25,08
Import	28,83	31,12	32,88	33,18	34,04	32,60	32,85	32,76	32,67	33,68	32,20	34,16
Saldo	-7,14	-7,98	-8,10	-8,87	-9,67	-9,23	-7,30	-7,10	-7,72	-9,20	-7,24	-9,08

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu towarów – ujęcie kwartalne [zmiana rok do roku, %]

	2021Q3	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2	2023Q3	2023Q4	2024Q1	2024Q2
Export	14,63	12,13	15,89	9,57	12,37	1,02	3,15	5,58	2,35	4,72	-2,35	-2,31
Import	19,96	15,38	18,21	15,84	18,09	4,77	-0,08	-1,24	-4,04	3,30	-2,01	4,25

Źródło: UN Comtrade.

4.2 Struktura towarów eksportowanych z danego kraju

Komponent 4.5. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w	Wartość	Zmiana rok do	CAGR za 5 lat [%]
--------	-----------------------	----------	---------	---------------	-------------------

		eksportcie towarów ogółem [%]	eksportu w 2023 [mld USD]	roku [%]	
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	18,09	18,2112	14,40	5,96
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	15,53	15,6252	13,39	3,62
84	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	10,12	10,1825	7,18	2,76
27	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	5,31	5,3423	-27,73	12,80
10	ZBOŻA	4,43	4,4608	-2,78	9,01
40	KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	3,60	3,6252	13,38	6,95
73	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	3,36	3,3847	8,13	7,83
90	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	3,20	3,2222	11,80	2,39
94	MEBLE; POŚCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKUŁY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	3,06	3,0782	0,54	0,75
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	2,56	2,5812	-2,23	7,12

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.6. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
870321	Samochody i pozostałe pojazdy silnikowe przeznaczone zasadniczo do przewozu < 10 osób, włącznie z samochodami osobowo-towarowymi oraz samochodami wyścigowymi, wyposażone w silniki tłokowe wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym, o pojemności skokowej <= 1000 cm ³ (z wył. Pojazdów do poruszania się po śniegu i podobnych pojazdów specjalnego przeznaczenia objętych podpozycją 8703 10)	4,42	4,4507	34,62	18,28
853710	Tablice, szafy i podobne zestawy aparatów, do elektrycznego sterowania lub rozdziału energii elektrycznej, do napięć <=1000 V	3,80	3,8257	20,51	9,42
854430	*Wiązki przewodów zapłonowych i inne wiązki przewodów, w rodzaju stosowanych w	2,50	2,5145	16,44	-1,00

	pojazdach, statkach powietrznych lub statkach pływających				
870840	Skrzynie biegów (przekładniowe) oraz ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu >= 10 osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,29	2,3008	13,41	4,30
100199	*Pszemica i meslin (z wył. nasion i pszemicy durum)	2,15	2,1600	7,09	11,85
999999		2,12	2,1296	85,99	25,40
401110	*Opony pneumatyczne, nowe, gumowe, w rodzaju stosowanych w samochodach (włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) i samochodami wyścigowymi)	2,01	2,0248	12,71	8,87
271012	Oleje lekkie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, z których >= 90% objętościowo (włącznie ze stratami) destyluje w 210 °C [metoda ASTM D 86] (z wył. zawierających biodiesel)	1,63	1,6420	-29,17	2,09
100590	*Kukurydza (z wył. nasion)	1,39	1,3972	-20,23	3,23
271600	*Energia elektryczna	1,33	1,3349	-28,13	51,52

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.7. 10 grup towarowych wysokiego poziomu o najwyższym przyroście eksportu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
99	SPECJALNE KODY NOMENKLATURY SCALONEJ	2,12	2,1296	85,99	27,97
12	NASIONA I OWOCE OLEISTE; ZIARNA, NASIONA I OWOCE RÓŻNE; ROŚLINY PRZEMYSŁOWE LUB LECZNICZE; SŁOMA I PASZA	2,27	2,2822	6,81	13,54
27	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	5,31	5,3423	-27,73	12,80
24	TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASKI TYTONIU	1,81	1,8191	16,83	11,38
10	ZBOŻA	4,43	4,4608	-2,78	9,01
73	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	3,36	3,3847	8,13	7,83
76	ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	1,73	1,7364	-1,85	7,77
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	2,56	2,5812	-2,23	7,12
40	KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	3,60	3,6252	13,38	6,95
30	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	1,27	1,2770	23,40	6,58

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.8. 10 grup towarowych niskiego poziomu o najwyższym przyroście eksportu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
271121	*Gaz ziemny w stanie gazowym	1,06	1,0642	-25,59	214,53
271600	*Energia elektryczna	1,33	1,3349	-28,13	51,52
870321	Samochody i pozostałe pojazdy silnikowe przeznaczone zasadniczo do przewozu < 10 osób, włącznie z samochodami osobowo-towarowymi oraz samochodami wyścigowymi, wyposażone w silniki tłokowe wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym, o pojemności skokowej <= 1000 cm ³ (z wył. Pojazdów do poruszania się po śniegu i podobnych pojazdów specjalnego przeznaczenia objętych podpozycją 8703 10)	4,42	4,4507	34,62	18,28
100199	*Pszemica i meslin (z wył. nasion i pszenicy durum)	2,15	2,1600	7,09	11,85
853710	Tablice, szafy i podobne zestawy aparatów, do elektrycznego sterowania lub rozdziału energii elektrycznej, do napięć <=1000 V	3,80	3,8257	20,51	9,42
401110	*Opony pneumatyczne, nowe, gumowe, w rodzaju stosowanych w samochodach (włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) i samochodami wyścigowymi)	2,01	2,0248	12,71	8,87
870894	Koła kierownicy, kolumny kierownicy oraz przekładnie kierownicy i ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu 10 lub więcej osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,03	1,0374	14,25	4,34
870840	Skrzynie biegów (przekładniowe) oraz ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu >= 10 osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,29	2,3008	13,41	4,30
100590	*Kukurydza (z wył. nasion)	1,39	1,3972	-20,23	3,23
271012	Oleje lekkie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, z których >= 90% objętościowo (włącznie ze stratami) destyluje w 210 °C [metoda ASTM D 86] (z wył.	1,63	1,6420	-29,17	2,09

zawierających biodiesel)

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.3 Struktura towarów importowanych do danego kraju

Komponent 4.9. 10 najczęściej importowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	15,23	20,10	-5,66	1,17
84	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	11,06	14,59	-8,63	1,82
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	10,01	13,21	-16,49	3,67
27	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	8,53	11,25	43,78	-7,00
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	4,73	6,24	5,38	-1,04
30	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	4,14	5,47	-13,13	2,86
72	ŻELIWO I STAL	3,30	4,35	19,43	-3,49
73	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	3,02	3,99	-4,42	0,91
90	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	2,35	3,10	-10,44	2,23
40	KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	1,75	2,32	0,20	-0,04

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.10. 10 najczęściej importowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
270900	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe	3,38	4,46	-24,36	1,71
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niez mieszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami	2,64	3,48	17,77	6,45

	podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wył. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)				
271019	Oleje średnie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,22	2,93	6,82	19,29
870840	Skrzynie biegów (przekładniowe) oraz ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu >= 10 osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,47	1,93	21,44	9,32
999999		1,19	1,57	57,62	29,40
271600	*Energia elektryczna	0,97	1,28	-50,91	31,63
271121	*Gaz ziemny w stanie gazowym	0,92	1,21	-65,38	12,46
854239	Elektroniczne układy scalone (z wył. takich jak procesory, sterowniki, pamięci i wzmacniacze)	0,90	1,19	-2,45	12,38
392690	Artykuły z tworzyw sztucznych oraz artykuły z pozostałych materiałów objętych pozycjami od 3901 do 3914, gdzie indziej niesklasyfikowane	0,86	1,14	9,91	4,56
854231	Elektroniczne układy scalone jako procesory i sterowniki, nawet połączone z pamięciami, przetwornikami, układami logicznymi, wzmacniaczami, zegarami i układami czasowymi lub innymi układami	0,82	1,08	11,42	12,19

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.11. 10 grup towarowych wysokiego poziomu o najwyższym przyroście importu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
99	SPECJALNE KODY NOMENKLATURY SCALONEJ	1,19	1,5674	57,62	29,41
76	ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	1,54	2,0360	-4,50	12,59
02	MIĘSO I PODROBY JADALNE	1,26	1,6596	21,89	9,53
27	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	8,53	11,2544	-30,45	8,73
61	ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, DZIANE	1,07	1,4118	-0,14	8,04
38	PRODUKTY CHEMICZNE RÓŻNE	1,58	2,0789	-16,11	7,55
30	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	4,14	5,4694	15,12	7,41
72	ŻELIWO I STAL	3,30	4,3545	-16,27	6,83
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ	15,23	20,1028	6,00	6,56

	ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW				
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	10,01	13,2132	19,74	6,55

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.12. 10 grup towarowych niskiego poziomu o najwyższym przyroście importu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
271019	Oleje średnie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,22	2,9316	6,82	19,29
870840	Skrzynie biegów (przekładniowe) oraz ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu >= 10 osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,47	1,9338	21,44	9,32
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niezmiyszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wył. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	2,64	3,4792	17,77	6,45
270900	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymane z minerałów bitumicznych, surowe	3,38	4,4649	-24,36	1,71

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.4 Struktura geograficzna eksportu towarów

Komponent 4.13. TOP10 kierunków eksportu

Nazwa kraju	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
-------------	---------------------------------------	-----------------------------------	------------------------	-------------------

Niemcy	20,84	20,9730	9,22	3,87
Włochy	10,16	10,2268	4,94	3,28
Francja	6,34	6,3835	9,77	3,67
Węgry	5,66	5,6988	-19,60	8,89
Bułgaria	4,15	4,1783	11,03	8,99
Polska	3,68	3,7031	0,49	6,32
Holandia	3,38	3,4014	0,23	7,59
Turcja	3,29	3,3072	10,72	5,72
Hiszpania	3,23	3,2459	7,90	6,67
Czechy	3,22	3,2391	15,84	5,96

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.14. 10 krajów o najwyższym przyroście eksportu towarów

Nazwa kraju	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Ukraina	2,67	2,6885	68,07	31,23
Belgia	2,39	2,4023	21,52	11,69
Mołdawia	2,23	2,2450	-5,65	10,12
Stany Zjednoczone	2,31	2,3251	-2,92	9,68
Bułgaria	4,15	4,1783	11,03	8,99
Węgry	5,66	5,6988	-19,60	8,89
Serbia	1,50	1,5128	-7,52	7,89
Holandia	3,38	3,4014	0,23	7,59
Hiszpania	3,23	3,2459	7,90	6,67
Polska	3,68	3,7031	0,49	6,32

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.5 Struktura geograficzna importu towarów

Komponent 4.15. TOP10 kierunków importowych

Nazwa kraju	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Niemcy	19,39	25,5899	8,41	5,58
Włochy	8,65	11,4202	5,05	5,31
Węgry	6,47	8,5429	-1,25	4,64
Polska	6,25	8,2427	4,68	7,37
Chiny	5,54	7,3096	7,19	7,49

Turcja	5,22	6,8870	-7,02	9,76
Bułgaria	4,66	6,1491	-34,33	16,67
Holandia	4,29	5,6626	6,36	8,24
Francja	4,27	5,6401	9,40	3,50
Austria	3,50	4,6161	9,23	8,87

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.16. 10 krajów o najwyższym przyroście importu towarów

Nazwa kraju	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Indie	1,06	1,3938	96,92	26,83
Bułgaria	4,66	6,1491	-34,33	16,67
Grecja	1,49	1,9674	14,30	11,50
Stany Zjednoczone	1,13	1,4906	6,65	10,51
Turcja	5,22	6,8870	-7,02	9,76
Kazachstan	2,24	2,9547	66,40	9,59
Serbia	1,08	1,4216	15,12	9,30
Austria	3,50	4,6161	9,23	8,87
Ukraina	1,20	1,5881	-31,14	8,74
Holandia	4,29	5,6626	6,36	8,24

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.6 10 grup towarowych najczęściej eksportowanych i importowanych wg głównych partnerów handlowych – Rumunia

Komponent 3.15. Kraj Pierwszy

Niemcy

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	6537,40	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	5909,90
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	5067,99	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	4234,97
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	2461,72	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	3178,03

PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1210,64	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	1461,62
KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	887,81	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	1267,86
ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	564,85	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1040,90
MEBLE; POŚCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKUŁY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	538,50	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	878,67
ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	394,08	PRODUKTY CHEMICZNE RÓŻNE	563,98
ŻELIWO I STAL	282,50	KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	455,62
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	262,67	PRODUKTY MLECZARSKIE; JAJA PTASIE; MIÓD NATURALNY; JADALNE PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE	333,11

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.16. Kraj Drugi

Włochy

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	1597,35	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	1745,15
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1313,07	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	1197,08
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	764,75	ŻELIWO I STAL	760,55
OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZĘŚCI TYCH ARTYKUŁÓW	746,48	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	711,71

ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	735,56	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	698,71
ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, NIEDZIANE	640,83	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	594,63
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	584,78	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	337,66
KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	370,53	ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	275,43
ZBOŻA	303,72	OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZĘŚCI TYCH ARTYKUŁÓW	273,50
TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASTKI TYTONIU	259,17	SKÓRY I SKÓRKI SUROWE (INNE NIŻ SKÓRY FUTERKOWE) ORAZ SKÓRY WYPRAWIONE	255,80

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.17. Kraj Trzeci

Węgry

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	1322,36	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	1467,83
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	928,52	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	795,09
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	466,15	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	763,53
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	432,89	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	681,48
ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	279,82	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	588,17
ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	204,65	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	433,56
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	163,77	POZOSTAŁOŚCI I ODPADY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO; GOTOWA KARMA DLA ZWIERZĄT	299,23
NASIONA I OWOCE OLEISTE; ZIARNA, NASIONA I OWOCE RÓŻNE; ROŚLINY PRZEMYSŁOWE LUB LECZNICZE; SŁOMA I PASZA	153,08	MIEŚO I PODROBY JADALNE	292,39
PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	145,54	NAPOJE BEZALKOHOLOWE, ALKOHOLOWE I OCET	203,65

PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	136,79	KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	173,86
--	--------	-------------------------------	--------

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.18. Kraj Czwarty

Francja

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1747,34	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	881,54
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	900,83	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	859,70
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	845,86	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	567,15
KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	457,32	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	378,21
MEBLE; POŚCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKUŁY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	329,65	PRODUKTY CHEMICZNE RÓŻNE	274,01
NASIONA I OWOCE OLEISTE; ZIARNA, NASIONA I OWOCE RÓŻNE; ROŚLINY PRZEMYSŁOWE LUB LECZNICZE; SŁOMA I PASZA	201,47	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	263,06
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	178,41	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	191,64
ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	175,04	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	181,82
PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	169,07	ŻELIWO I STAL	155,30

ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, NIEDZIANE	153,21	OLEJKI ETERYCZNE I REZINOIDY; PREPARATY PERFUMERYJNE, KOSMETYCZNE LUB TOALETOWE	138,78
--	--------	---	--------

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.19. Kraj Piąty

Polska

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	680,32	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	866,43
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	666,04	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	646,68
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	410,82	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	596,38
KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	214,48	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	420,74
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	146,90	KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	347,13
ŻELIWO I STAL	133,50	ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, DZIANE	300,70
ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	126,51	MEBLE; POŚCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKUŁY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	267,36
PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	119,22	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	251,02
DREWNO I ARTYKUŁY Z DREWNA; WĘGIEL DRZEWNY	107,36	OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZĘŚCI TYCH ARTYKUŁÓW	250,15
ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	93,16	ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, NIEDZIANE	219,92

Źródło: UN Comtrade.

5 Rumunia – handel usługami ze światem

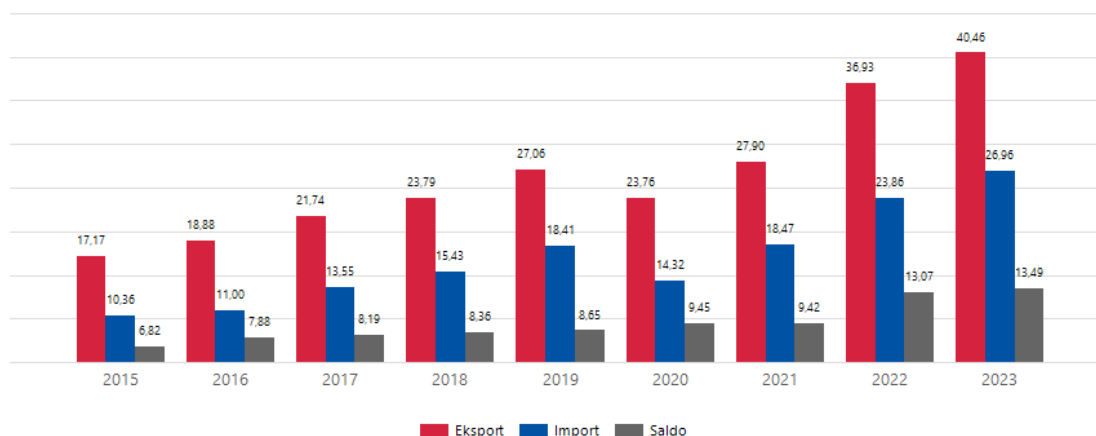
Niniejszy rozdział koncentruje się na handlu usługami między danym krajem a światem, obejmując całkowity eksport i import usług, ich strukturę branżową oraz geograficzną. Dane te są istotne dla eksporterów i decydentów rządowych, ponieważ pozwalają zrozumieć zakres i dynamikę wymiany usług, co jest kluczowe dla identyfikacji nowych rynków oraz rozwoju strategii eksportowych.

Struktura branżowa wskazuje na specjalizację kraju w eksporcie usług, co może pomóc eksporterom w ocenie konkurencyjności i potencjału wzrostu w określonych sektorach. Natomiast analiza geograficzna pokazuje, z którymi krajami istnieją silne więzi handlowe w obszarze usług, co może sugerować możliwości dalszego rozwijania relacji handlowych.

Eksporterzy mogą wykorzystać te dane do dostosowania swoich ofert do potrzeb rynku globalnego, identyfikacji trendów wzrostowych oraz optymalizacji strategii wejścia na nowe rynki. Dla decydentów rządowych, te informacje mogą wspierać tworzenie polityk wspierających ekspansję usług na rynkach międzynarodowych.

5.1 Całkowity eksport i import usług

Komponent 5.1. Wymiana handlowa usług danego kraju – ujęcie roczne [mld EUR]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eksport	17,17	18,88	21,74	23,79	27,06	23,76	27,90	36,93	40,46
Import	10,36	11,00	13,55	15,43	18,41	14,32	18,47	23,86	26,96
Saldo	6,82	7,88	8,19	8,36	8,65	9,45	9,42	13,07	13,49

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.2. Skumulowany wzrost eksportu i importu usług danego kraju – ujęcie roczne [2010=100]

No Data Available

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.3. Wymiana handlowa usług danego kraju – ujęcie kwartalne [mld EUR]

	2021Q1	2021Q2	2021Q3	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2
Eksport	5,83	6,67	7,18	8,21	7,72	9,20	9,56	10,45	9,79	9,90
Import	3,73	4,57	4,87	5,29	5,33	5,80	6,30	6,43	5,97	6,48
Saldo	2,10	2,09	2,31	2,92	2,40	3,40	3,26	4,02	3,82	3,42

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu usług danego kraju – ujęcie kwartalne [zmiana rok do roku, %]

	2021Q1	2021Q2	2021Q3	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2
Dynamika eksportu	-6,87	29,01	23,37	26,11	32,42	37,93	33,15	27,28	26,81	7,61
Dynamika importu	-7,90	54,92	44,94	33,59	42,90	26,91	29,36	21,55	12,01	11,72

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

5.2 Struktura branżowa eksportu i importu usług danego kraju

Komponent 5.5. 10 najczęściej eksportowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SC	Usługi transportowe	26,40	10 681,40	4,78	6,04
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	25,45	10 293,90	10,30	12,98
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	22,43	9 073,50	15,34	9,51
SD	Podróże zagraniczne	11,37	4 601,10	2,88	7,57
SA	Uszlachetnianie	8,14	3 291,90	8,63	2,08
SE	Usługi budowlane	2,66	1 074,70	29,64	15,59
SB	Naprawy	1,41	569,10	28,78	7,04
SG	Usługi finansowe	1,07	431,00	10,46	5,17
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,57	229,40	20,74	15,79
SH	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	0,22	88,90	-2,63	-1,67

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.6. 10 najczęściej importowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SD	Podróże zagraniczne	31,52	8 498,20	15,16	9,66
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	24,88	6 708,30	11,51	6,27
SC	Usługi transportowe	17,19	4 635,80	0,66	5,02
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	15,68	4 228,60	14,38	10,99
SH	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	4,01	1 081,00	18,96	5,24
SF	Usługi ubezpieczeniowe	2,05	551,40	160,96	20,17
SG	Usługi finansowe	1,55	417,60	17,47	19,15
SB	Naprawy	1,32	356,20	11,31	3,10

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.7. 10 usług o najwyższym przyroście eksportu

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SE	Usługi budowlane	2,66	1 074,70	29,64	15,59
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	25,45	10 293,90	10,30	12,98
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	22,43	9 073,50	15,34	9,51
SD	Podróże zagraniczne	11,37	4 601,10	2,88	7,57
SB	Naprawy	1,41	569,10	28,78	7,04
SC	Usługi transportowe	26,40	10 681,40	4,78	6,04
SG	Usługi finansowe	1,07	431,00	10,46	5,17
SA	Uszlachetnianie	8,14	3 291,90	8,63	2,08

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie usług.

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.8. 10 usług o najwyższym przyroście importu

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SF	Usługi ubezpieczeniowe	2,05	551,40	160,96	20,17
SG	Usługi finansowe	1,55	417,60	17,47	19,15
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	15,68	4 228,60	14,38	10,99
SD	Podróże zagraniczne	31,52	8 498,20	15,16	9,66
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	24,88	6 708,30	11,51	6,27
SH	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	4,01	1 081,00	18,96	5,24
SC	Usługi transportowe	17,19	4 635,80	0,66	5,02
SB	Naprawy	1,32	356,20	11,31	3,10

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie usług.

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

5.3 Struktura geograficzna eksportu i importu usług

Uwaga: Z uwagi na źródło, dane w tym rozdziale dostępne są jedynie dla krajów Unii Europejskiej. Brak danych nie jest błędem.

Komponent 5.9. TOP10 kierunków eksportowych

Nazwa kraju	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mld EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Niemcy	19,70	7,55	14,46	9,66
Wielka Brytania	10,23	3,92	10,37	7,93
Francja	8,24	3,16	17,47	6,77
Holandia	7,80	2,99	13,63	10,44
Włochy	7,47	2,86	2,92	1,43
Stany Zjednoczone	7,09	2,72	3,41	11,18
Austria	4,46	1,71	3,03	1,87
Szwajcaria	4,39	1,68	14,94	10,22
Belgia	4,16	1,59	-0,13	5,45
Irlandia	2,96	1,13	3,74	15,32

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 5.10. TOP10 kierunków importowych

Nazwa kraju	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Niemcy	19,61	4,51	12,45	8,23
Holandia	8,33	1,91	21,29	13,67
Francja	7,81	1,79	6,78	7,11
Włochy	7,15	1,64	8,19	4,96
Irlandia	6,61	1,52	9,75	17,54
Austria	5,65	1,30	13,59	7,59
Stany Zjednoczone	4,41	1,01	18,48	9,42
Węgry	4,24	0,97	28,81	-2,30
Belgia	3,89	0,89	17,52	11,98
Hiszpania	3,33	0,76	9,91	5,48

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 5.11. 10 krajów o najwyższym przyroście eksportu usług

Nazwa kraju	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Irlandia	2,96	1,13	3,74	15,32

Polska	1,74	0,67	18,37	13,49
Stany Zjednoczone	7,09	2,72	3,41	11,18
Holandia	7,80	2,99	13,63	10,44
Szwajcaria	4,39	1,68	14,94	10,22
Niemcy	19,70	7,55	14,46	9,66
Dania	1,40	0,54	11,57	9,04
Szwecja	1,65	0,63	16,73	8,52
Wielka Brytania	10,23	3,92	10,37	7,93
Luksemburg	1,31	0,50	4,29	6,92
Francja	8,24	3,16	17,47	6,77
Bułgaria	1,47	0,56	10,96	6,16
Węgry	2,17	0,83	-0,74	6,00
Belgia	4,16	1,59	-0,13	5,45
Austria	4,46	1,71	3,03	1,87
Włochy	7,47	2,86	2,92	1,43
Hiszpania	2,90	1,11	9,30	0,85

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie kraje o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie usług.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services.

Komponent 5.12. 10 krajów o najwyższym przyroście importu usług

Nazwa kraju	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Malta	2,68	0,62	8,60	32,39
Czechy	2,64	0,61	63,69	18,56
Irlandia	6,61	1,52	9,75	17,54
Luksemburg	2,16	0,50	9,40	14,75
Holandia	8,33	1,91	21,29	13,67
Bułgaria	3,19	0,73	11,66	12,09
Belgia	3,89	0,89	17,52	11,98
Polska	2,90	0,67	17,01	11,44
Szwajcaria	3,27	0,75	-7,12	10,98
Turcja	2,01	0,46	3,68	9,59

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie kraje o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie usług.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services.

Komponent 5.13. 10 grup usługowych najczęściej eksportowanych i importowanych wg głównych krajów

Niemcy

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
---------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------	-------------------------------------

Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	2149,90	Pozostałe usługi biznesowe	1497,5
Pozostałe usługi biznesowe	1961,40	Podróże zagraniczne	1170,6
Usługi transportowe	1755,00	Usługi transportowe	665,6
Uzslachetnianie	1033,20	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	607,5
Podróże zagraniczne	270,70	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	230,2
Usługi budowlane	227,30	Usługi ubezpieczeniowe	140,8
Naprawy	92,40	Naprawy	76,4
Usługi finansowe	32,10	Usługi finansowe	54,4
Usługi ubezpieczeniowe	6,10	Uzslachetnianie	31,3
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	4,70	Usługi budowlane	13,7
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0

Francja

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Pozostałe usługi biznesowe	1075,80	Podróże zagraniczne	571,1
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	777,00	Pozostałe usługi biznesowe	487,4
Usługi transportowe	618,00	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	250,2
Uzslachetnianie	326,50	Usługi transportowe	206,0
Naprawy	116,50	Usługi ubezpieczeniowe	98,3
Podróże zagraniczne	112,60	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	83,3
Usługi budowlane	84,90	Naprawy	41,8
Usługi finansowe	27,70	Usługi finansowe	33,6
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	3,80	Uzslachetnianie	12,3
Usługi ubezpieczeniowe	1,80	Usługi budowlane	3,6
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0

Włochy

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Uzslachetnianie	896,40	Podróże zagraniczne	968,9
Usługi transportowe	844,20	Pozostałe usługi biznesowe	235,4
Pozostałe usługi biznesowe	323,90	Usługi transportowe	183,3
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	283,40	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	136,7
Podróże zagraniczne	248,70	Naprawy	46,3
Usługi budowlane	112,10	Uzslachetnianie	21,8
Naprawy	83,60	Usługi finansowe	14,4
Usługi finansowe	44,30	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	14,1
Usługi ubezpieczeniowe	8,30	Usługi ubezpieczeniowe	9,1
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	4,20	Usługi budowlane	3,8

Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0
---	------	---	-----

Holandia

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Usługi transportowe	1054,30	Podróże zagraniczne	617,2
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	725,50	Pozostałe usługi biznesowe	394,5
Pozostałe usługi biznesowe	515,00	Usługi transportowe	342,4
Usługi budowlane	312,40	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	288,3
Uzslachetnianie	256,30	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	108,9
Podróże zagraniczne	64,70	Usługi budowlane	68,5
Naprawy	28,10	Usługi finansowe	64,5
Usługi finansowe	22,20	Naprawy	19,2
Usługi kulturalne i rekreacyjne	5,50	Usługi kulturalne i rekreacyjne	4,0
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	2,60	Uzslachetnianie	3,2
Usługi ubezpieczeniowe	0,20	Usługi ubezpieczeniowe	1,4
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0

Stany Zjednoczone

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	1636,20	Pozostałe usługi biznesowe	275,5
Pozostałe usługi biznesowe	565,00	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	244,8
Podróże zagraniczne	217,70	Podróże zagraniczne	237,0
Usługi transportowe	135,80	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	86,6

Usługi finansowe	16,40	Usługi transportowe	76,5
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	10,10	Usługi finansowe	39,7
Naprawy	3,00	Naprawy	10,1
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

6 Rumunia – inwestycje zagraniczne

Niniejszy rozdział dostarcza kluczowych informacji o przepływach inwestycyjnych między krajem a resztą świata, w tym bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ), ich strukturze sektorowej i geograficznej.

Analiza tych danych jest istotna dla zrozumienia atrakcyjności kraju. Dane o BIZ wskazują na to, jak atrakcyjny jest kraj dla zagranicznych inwestorów, co może być wskaźnikiem stabilności ekonomicznej i otwartości rynku. Informacje o sektorach przyciągających najwięcej BIZ mogą wskazać eksporterom na obszary z największym potencjałem wzrostu i innowacji. Wreszcie analiza geograficzna inwestycji pokazuje, które kraje najbardziej inwestują w danym kraju, co może pomóc w identyfikacji potencjalnych partnerów handlowych i rynków eksportowych.

Dla eksporterów, wnioski z analizy inwestycji zagranicznych mogą być podstawą do strategii ekspansji międzynarodowej, dostosowania oferty do potrzeb sektorów przyciągających inwestycje, a także do budowania relacji z inwestorami zagranicznymi, co może wspierać eksport.

Komponent 6.1. TOP10 krajów o najwyższych inwestycjach w danym kraju (inwestycje przychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Holandia	22,68	23,60	6,39	4,00
Niemcy	13,46	14,01	11,63	6,34
Austria	12,39	12,90	5,03	5,40
Włochy	7,83	8,15	8,20	1,22
Cypr	6,54	6,81	7,41	6,30
Francja	6,25	6,50	0,11	5,73
Luksemburg	5,73	5,97	14,17	11,65
Szwajcaria	5,44	5,67	11,52	9,25
Belgia	2,90	3,02	20,44	5,78
Wielka Brytania	2,74	2,86	-6,03	10,77

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

Komponent 6.2. TOP10 krajów, w których dany kraj inwestuje (inwestycje wychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Holandia	24,26	0,74	0,00	24,20

Cypr	22,99	0,70	32,69	31,61
Mołdawia	12,81	0,39	16,91	12,73
Bułgaria	8,35	0,25	42,95	11,09
Włochy	8,13	0,25	-18,22	66,49
Hiszpania	6,56	0,20	275,14	79,47
Węgry	5,06	0,15	-45,90	31,85
Serbia	4,54	0,14	3,92	4,29
Francja	3,64	0,11	8,76	12,58
Niemcy	1,69	0,05	83,87	

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

Komponent 6.3. TOP10 krajów o najwyższym przyroście inwestycji w danym kraju w ciągu ostatnich 5 lat (inwestycje przychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Węgry	2,52	2,62	12,85	16,51
Luksemburg	5,73	5,97	14,17	11,65
Wielka Brytania	2,74	2,86	-6,03	10,77
Szwajcaria	5,44	5,67	11,52	9,25
Niemcy	13,46	14,01	11,63	6,34
Cypr	6,54	6,81	7,41	6,30
Polska	1,02	1,07	5,94	6,28
Belgia	2,90	3,02	20,44	5,78
Francja	6,25	6,50	0,11	5,73
Austria	12,39	12,90	5,03	5,40

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

Komponent 6.4. TOP10 krajów o najwyższym przyroście inwestycji CAGR danego kraju w ciągu ostatnich 5 lat (inwestycje wychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Hiszpania	6,56	0,20	275,14	79,47
Włochy	8,13	0,25	-18,22	66,49
Węgry	5,06	0,15	-45,90	31,85
Cypr	22,99	0,70	32,69	31,61
Holandia	24,26	0,74	0,00	24,20
Mołdawia	12,81	0,39	16,91	12,73
Francja	3,64	0,11	8,76	12,58
Bułgaria	8,35	0,25	42,95	11,09
Serbia	4,54	0,14	3,92	4,29
Niemcy	1,69	0,05	83,87	

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

7 Handel towarami Polska – Rumunia

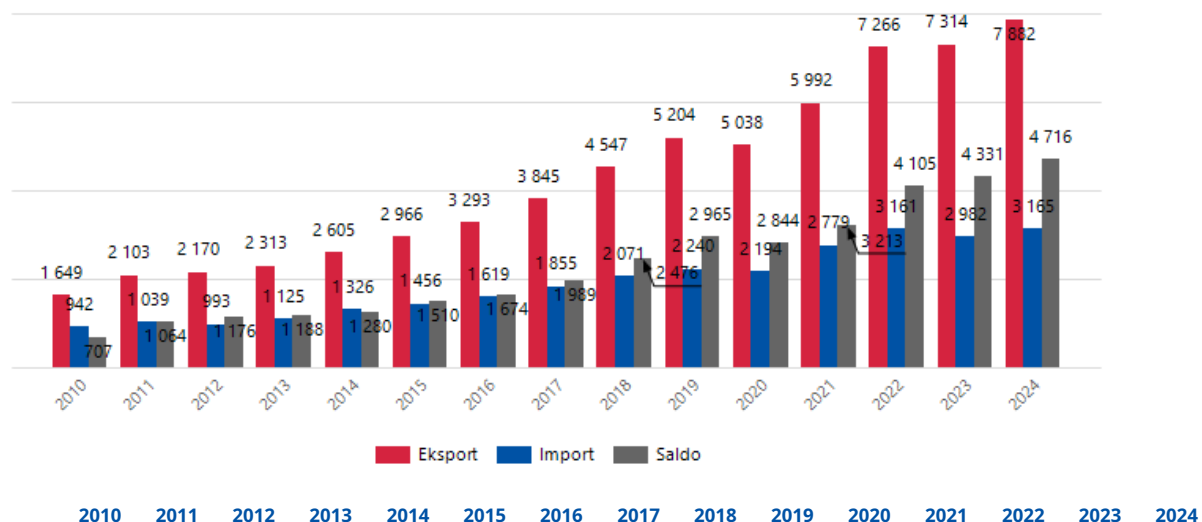
Niniejszy rozdział przedstawia ogólne dane na temat polskiego eksportu i importu towarów do i z wybranego kraju, ich strukturę, a także dynamikę zmian. Analiza takich danych jest ważna z kilku powodów:

- ocena rynku: dostarcza informacji o wielkości i kierunkach wymiany handlowej, co jest kluczowe dla zrozumienia aktualnego stanu stosunków gospodarczych między dwoma krajami.
- identyfikacja trendów: wskazuje na trendy w handlu, pomagając eksporterom i decydentom rządowym w identyfikacji potencjalnych obszarów wzrostu lub spadku wymiany handlowej.
- planowanie strategiczne: dla eksporterów, wiedza na temat struktury importu i eksportu pozwala na dostosowanie strategii produktowych i marketingowych do potrzeb rynku. Dla decydentów rządowych, dane te mogą wspierać formułowanie polityk wspierających rozwój handlu.

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale dają eksporterom i decydentom rządowym kompleksowy obraz handlu towarami między Polską a Holandią, co umożliwi lepsze przygotowanie do podejmowania świadomych decyzji biznesowych i politycznych mających na celu zwiększenie wymiany handlowej i wzmocnienie relacji gospodarczych.

7.1 Polski eksport i import towarów do i z danego kraju ogółem

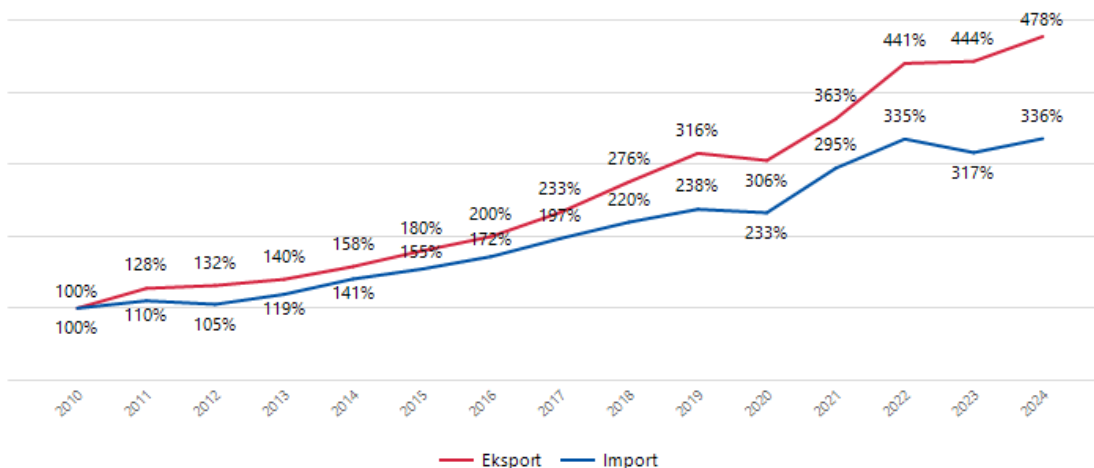
Komponent 7.1. Wymiana handlowa towarów z Polską – ujęcie roczne [mln EUR]

Eksport	1 649	2 103	2 170	2 313	2 605	2 966	3 293	3 845	4 547	5 204	5 038	5 992	7 266	7 314	7 882
Import	942	1 039	993	1 125	1 326	1 456	1 619	1 855	2 071	2 240	2 194	2 779	3 161	2 982	3 165
Saldo	707	1 064	1 176	1 188	1 280	1 510	1 674	1 989	2 476	2 965	2 844	3 213	4 105	4 331	4 716

Źródło: GUS

Komponent 7.2. Skumulowany wzrost polskiego eksportu i importu towarów – ujęcie roczne [2010=100]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eksport	100,00 %	127,56 %	131,57 %	140,27 %	157,99 %	179,86 %	199,70 %	233,15 %	275,71 %	315,60 %	305,53 %	363,39 %	440,63 %	443,51 %	477,97 %
Import	100,00 %	110,30 %	105,42 %	119,36 %	140,67 %	154,53 %	171,81 %	196,87 %	219,76 %	237,69 %	232,87 %	294,91 %	335,41 %	316,51 %	335,93 %

Źródło: GUS

Komponent 7.3. Wymiana handlowa towarów z Polską – ujęcie miesięczne [mln EUR]

	2023 M12	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12
Eksport	525,17	594,54	621,68	697,61	700,89	631,76	631,70	644,76	596,66	708,76	819,12	713,35	520,98
Import	201,71	254,77	275,85	262,35	276,62	254,95	270,88	254,58	219,81	274,96	323,46	292,89	204,37
Saldo	323,45	339,76	345,83	435,26	424,27	376,81	360,82	390,18	376,85	433,80	495,66	420,46	316,61

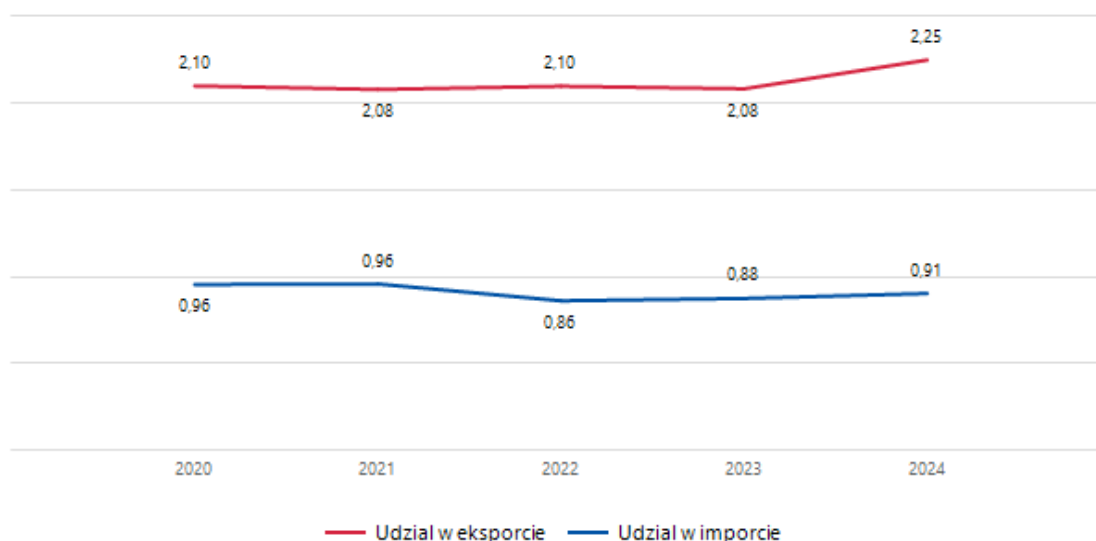
Źródło: GUS

Komponent 7.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu towarów z Polską ujęcie miesięczne, zmiany rok do roku [%]

	2023 M12	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12
Eksport	0,03%	4,45%	9,28%	4,60%	36,73%	6,48%	6,72%	15,09%	1,03%	3,52%	20,41%	-7,34%	-0,80%
Import	0,43%	9,60%	13,17%	-5,96%	27,33%	0,21%	20,07%	-0,37%	1,20%	-0,42%	15,17%	-1,91%	1,32%

Źródło: GUS

Komponent 7.5. Udział danego kraju w polskim eksporcie i imporcie towarów ogółem [%]

Źródło: GUS

7.2 Struktura polskiego eksportu towarów do danego kraju

Komponent 7.6. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
84	REAKTORY JADROWE, KOTLY, MASZYNY I URZADZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	9,61	757,61	7,53
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	8,97	706,85	12,45
85	MASZYNY I URZADZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DZWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DZWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKULÓW	7,70	606,99	4,76
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKULY Z NICH	5,40	425,57	9,02

40	KAUCZUK I ARTYKULY Z KAUCZUKU	4,61	363,27	18,21
61	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, DZIANE	4,21	332,21	16,32
73	ARTYKULY Z ZELIWA LUB STALI	3,62	285,24	12,51
64	OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZESCI TYCH ARTYKULÓW	3,24	255,73	14,93
62	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, NIEDZIANE	3,18	250,75	17,31
94	MEBLE; POSCIEL, MATERACE, STELAZE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKULY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OSWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWLACZONE; REKLAMY SWIETLNE, PODSWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	3,06	241,26	2,39

Uwaga: Najczęściej eksportowane towary są liczone na podstawie średniej eksportu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.7. 10 grup towarowych wysokiego poziomu (HS2) o najwyższej dynamice eksportu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
30	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	207,80	31,64
40	KAUCZUK I ARTYKULY Z KAUCZUKU	363,27	18,21
62	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, NIEDZIANE	250,75	17,31
61	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, DZIANE	332,21	16,32
33	OLEJKI ETERYCZNE I REZINOIDY; PREPARATY PERFUMERYJNE, KOSMETYCZNE LUB TOALETOWE	175,96	15,36
64	OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZESCI TYCH ARTYKULÓW	255,73	14,93
04	PRODUKTY MLECZARSKIE; JAJA PTASIE; MIÓD NATURALNY; JADALNE PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZECEGO, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWLACZONE	183,81	14,48
21	RÓZNE PRZETWORY SPOZYWCZE	128,08	14,43
16	PRZETWORY Z MIESA, RYB LUB SKORUPIAKÓW, MIECZAKÓW LUB POZOSTALYCH BEZKREGOWCÓW WODNYCH	105,47	14,32
34	MYDŁO, ORGANICZNE SRODKI POWIERZCHNIOWO CZYNNNE, PREPARATY PIORACE, PREPARATY SMAROWE, WOSKI SYNTETYCZNE, WOSKI PREPAROWANE, PREPARATY DO CZYSZCZENIA LUB SZOROWANIA, SWIECE I ARTYKULY PODOBNE, PASTY MODELARSKIE, „WOSKI DENTYSTYCZNE” ORAZ PREPARATY DENTYSTYCZNE PRODUKOWANE NA BAZIE GIPSU	122,90	13,10

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: GUS

Komponent 7.8. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
401110	*Opony pneumatyczne, nowe, gumowe, w rodzaju stosowanych w samochodach (włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) i samochodami wycigowymi)	2,08	163,79	19,86
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niezmieszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wyl. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, witaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	1,92	151,37	29,38
842139	Urządzenia i aparatura do filtrowania lub oczyszczania gazów (z wyl. do separacji izotopów i filtrów powietrza dolotowego do silników spalinowych)	1,35	106,75	-2,71
870894	Kola kierownicy, kolumny kierownicy oraz przekładnie kierownicy i ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu 10 lub więcej osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,26	99,45	16,89
210690	Przetwory spożywcze, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,05	83,04	14,24
852872	Aparatura odbiorcza dla telewizji, kolorowa, nawet zawierająca odbiorniki radiowe lub aparaturę do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub obrazu, przeznaczona do włączenia wyświetlacza lub ekranu wideo	1,02	80,58	4,58
961900	Podpaski higieniczne (wkładki) i tampony, pieluchy i wkładki dla niemowląt oraz podobne artykuły, z dowolnego materiału	1,01	79,43	2,82
730890	Konstrukcje i części konstrukcji, z żeliwa lub stali, gdzie indziej niesklasyfikowane (z wyl. mostów i części mostów, wież i masztów kratowych, drzwi, okien i ram do nich oraz progów drzwiowych, elementów rusztowań, szalowań, deskowań lub obudów kopalnianych)	0,92	72,22	16,90
841480	Pompy powietrzne, sprężarki i wentylatory powietrza lub innych gazów, okapy wentylacyjne lub recyrkulacyjne z wbudowanym wentylatorem, nawet z filtrami, w których największy poziomy bok > 120 cm (z wyl. pompy próżniowych, pomp powietrznych ręcznych lub nożnych, sprężarek, w rodzaju stosowanych w urządzeniach chłodniczych i sprężarek powietrza zainstalowanych na podwoziu kołowym i przeznaczonych do holowania przez inny pojazd)	0,86	67,98	11,27
852691	Aparatura radionawigacyjna	0,86	67,83	232,57

Uwaga: Najczęściej eksportowane towary są liczone na podstawie średniej eksportu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.9. 10 grup towarowych niskiego poziomu (HS6) o najwyższej dynamice eksportu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niez mieszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wyl. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	151,37	29,38
401110	*Opony pneumatyczne, nowe, gumowe, w rodzaju stosowanych w samochodach (włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) i samochodami wyciągowymi)	163,79	19,86
870894	Kola kierownicy, kolumny kierownicy oraz przekładnie kierownicy i ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu 10 lub więcej osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	99,45	16,89
210690	Przetwory spożywcze, gdzie indziej niesklasyfikowane	83,04	14,24
852872	Aparatura odbiorcza dla telewizji, kolorowa, nawet zawierająca odbiorniki radiowe lub aparaturę do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub obrazu, przeznaczona do włączenia wyświetlacza lub ekranu wideo	80,58	4,58
961900	Podpaski higieniczne (wkładki) i tampony, pieluchy i wkładki dla niemowląt oraz podobne artykuły, z dowolnego materiału	79,43	2,82
842139	Urządzenia i aparatura do filtrowania lub oczyszczania gazów (z wyl. do separacji izotopów i filtrów powietrza dolotowego do silników spalinowych)	106,75	-2,71

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: GUS

7.3 Struktura polskiego importu towarów z danego kraju

Komponent 7.10. 10 najczęściej importowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DZWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DZWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKULÓW	19,75	625,18	10,14
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	19,49	617,09	8,76
84	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	11,71	370,54	9,57

40	KAUCZUK I ARTYKULY Z KAUCZUKU	4,77	150,95	5,25
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKULY Z NICH	4,42	139,94	10,64
94	MEBLE; POSCIEL, MATERACE, STELAZE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKULY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OSWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWLACZONE; REKLAMY SWIETLNE, PODSWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	3,47	109,69	5,47
90	PRZYRZADY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZESCI I AKCESORIA	3,19	101,03	12,12
76	ALUMINIUM I ARTYKULY Z ALUMINIUM	3,11	98,29	8,74
73	ARTYKULY Z ZELIWA LUB STALI	2,94	92,98	10,19
44	DREWNO I ARTYKULY Z DREWNA; WEGIEL DRZEWNY	2,56	80,95	2,16

Uwaga: Najczęściej importowane towary są liczone na podstawie średniej importu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.11. 10 grup towarowych wysokiego poziomu (HS2) o najwyższej dynamice importu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
34	MYDLO, ORGANICZNE SRODKI POWIERZCHNIOWO CZYNNIE, PREPARATY PIORACE, PREPARATY SMAROWE, WOSKI SYNTETYCZNE, WOSKI PREPAROWANE, PREPARATY DO CZYSZCZENIA LUB SZOROWANIA, SWIECE I ARTYKULY PODOBNE, PASTY MODELARSKIE, „WOSKI DENTYSTYCZNE” ORAZ PREPARATY DENTYSTYCZNE PRODUKOWANE NA BAZIE GIPSU	38,46	23,27
62	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, NIEDZIANE	37,58	12,98
90	PRZYRZADY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZESCI I AKCESORIA	101,03	12,12
64	OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZESCI TYCH ARTYKULÓW	31,86	10,75
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKULY Z NICH	139,94	10,64
73	ARTYKULY Z ZELIWA LUB STALI	92,98	10,19
85	MASZYNY I URZADZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZESCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DZWIEKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DZWIEKU ORAZ CZESCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKULÓW	625,18	10,14
84	REAKTORY JADROWE, KOTLY, MASZYNY I URZADZENIA MECHANICZNE; ICH CZESCI	370,54	9,57
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZESCI I AKCESORIA	617,09	8,76

76	ALUMINIUM I ARTYKULY Z ALUMINIUM	98,29	8,74
----	----------------------------------	-------	------

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

Źródło: GUS

Komponent 7.12. 10 najczęściej importowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
870895	Poduszki powietrzne z systemem nadmuchiwania i ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu 10 lub więcej osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	5,75	182,12	1,54
870321	Samochody i pozostałe pojazdy silnikowe przeznaczone zasadniczo do przewozu < 10 osób, włącznie z samochodami osobowo-towarowymi oraz samochodami wycieczkowymi, wyposażone w silniki tłokowe wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym, o pojemności skokowej <= 1000 cm ³ (z wyl. Pojazdów do poruszania się po śniegu i podobnych pojazdów specjalnego przeznaczenia objętych podpozycją 8703 10)	4,44	140,45	5,28
851671	*Urządzenia do zaparzania kawy lub herbaty, elektrotermiczne, do użytku domowego	3,75	118,75	17,55
870340	Samochody i pozostałe pojazdy silnikowe przeznaczone zasadniczo do przewozu < 10 osób, włącznie z samochodami osobowo-towarowymi oraz samochodami wycieczkowymi, zarówno z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym, jak i silnikiem elektrycznym, jako silnikami do napędu (z wyl. pojazdów do poruszania się po śniegu, podobnych pojazdów specjalnego przeznaczenia objętych podpozycją 8703 10 i zdolnych do ładowania przez podłączenie do zewnętrznego źródła energii elektrycznej)	3,15	99,68	38,78
853710	Tablice, szafy i podobne zestawy aparatów, do elektrycznego sterowania lub rozdziału energii elektrycznej, do napięć <=1000 V	2,78	88,00	29,08
240411	Products containing tobacco or reconstituted tobacco, intended for inhalation without combustion	2,14	67,75	
854430	*Wiązki przewodów zapłonowych i inne wiązki przewodów, w rodzaju stosowanych w pojazdach, statkach powietrznych lub statkach pływających	1,91	60,57	-1,31
401110	*Opony pneumatyczne, nowe, gumowe, w rodzaju stosowanych w samochodach (włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) i samochodami wycieczkowymi)	1,78	56,38	11,05
851713	Smartphones for wireless networks	1,52	48,10	
740400	Odpady miedzi i złomu (z wyl. wlewków lub podobnych postaci nieobrobionych, odlewanych z przetopionych odpadów i złomu, popiołów i pozostałości zawierających miedź, i odpadów i złomu z ogniw i baterii galwanicznych i akumulatorów elektrycznych)	1,40	44,47	6,70

Uwaga: Najczęściej importowane towary są liczone na podstawie średniej importu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.13. 10 grup towarowych niskiego poziomu (HS6) o najwyższej dynamice importu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
870340	Samochody i pozostałe pojazdy silnikowe przeznaczone zasadniczo do przewozu < 10 osób, włącznie z samochodami osobowo-towarowymi oraz samochodami wycigowymi, zarówno z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym, jak i silnikiem elektrycznym, jako silnikami do napędu (z wyl. pojazdów do poruszania się po śniegu, podobnych pojazdów specjalnego przeznaczenia objętych podpozycją 8703 10 i zdolnych do ładowania przez podłączenie do zewnętrznego źródła energii elektrycznej)	99,68	38,78
851840	*Wzmacniacze częstotliwości akustycznych, elektryczne	37,81	30,82
853710	Tablice, szafy i podobne zestawy aparatów, do elektrycznego sterowania lub rozdziału energii elektrycznej, do napięć ≤1000 V	88,00	29,08
851671	*Urządzenia do zaparzania kawy lub herbaty, elektrotermiczne, do użytku domowego	118,75	17,55
401110	*Opony pneumatyczne, nowe, gumowe, w rodzaju stosowanych w samochodach (włącznie z samochodami osobowo-towarowymi (kombi) i samochodami wycigowymi)	56,38	11,05
740400	Odpady miedzi i złomu (z wyl. wlewków lub podobnych postaci nieobrobionych, odlewanych z przetopionych odpadów i złomu, popiołów i pozostałości zawierających miedź, i odpadów i złomu z ogniw i baterii galwanicznych i akumulatorów elektrycznych)	44,47	6,70
870321	Samochody i pozostałe pojazdy silnikowe przeznaczone zasadniczo do przewozu < 10 osób, włącznie z samochodami osobowo-towarowymi oraz samochodami wycigowymi, wyposażone w silniki tłokowe wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym, o pojemności skokowej ≤ 1000 cm ³ (z wyl. Pojazdów do poruszania się po śniegu i podobnych pojazdów specjalnego przeznaczenia objętych podpozycją 8703 10)	140,45	5,28
870895	Poduszki powietrzne z systemem nadmuchiwania i ich części, do ciągników, pojazdów silnikowych do przewozu 10 lub więcej osób, pojazdów samochodowych i pozostałych pojazdów silnikowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, pojazdów silnikowych do przewozu towarów i pojazdów silnikowych specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	182,12	1,54
400510	*Mieszanki kauczukowe (gumowe), niewulkanizowane, napelnione sadzą lub krzemionką, w formach podstawowych lub w płytach, arkuszach lub tasmach	39,15	-0,87
854430	*Wiazki przewodów zapłonowych i inne wiazki przewodów, w rodzaju stosowanych w pojazdach, statkach powietrznych lub statkach pływających	60,57	-1,31

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

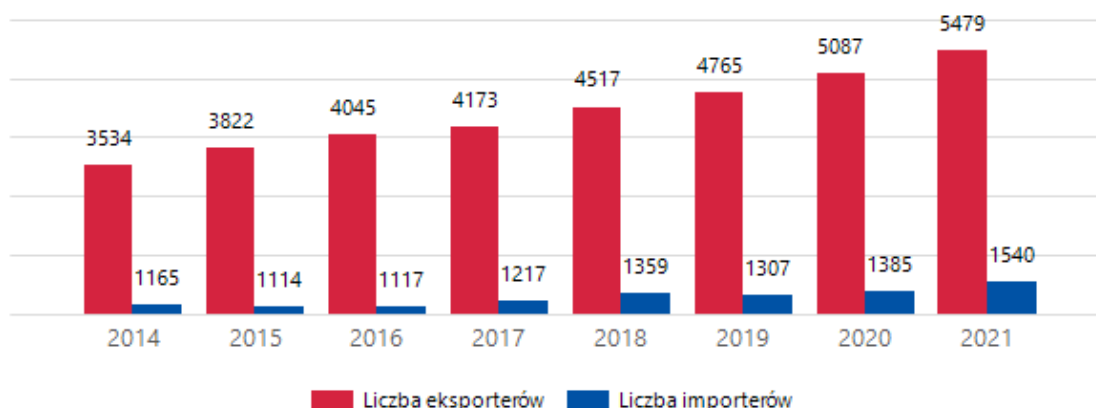
Źródło: GUS

7.4 Liczba i struktura polskich eksporterów i importerów – Rumunia

Dane o liczbie i strukturze polskich eksporterów i importerów w handlu z wybranym krajem dostarczają wartościowych informacji na temat rozmiarów i struktury firm zaangażowanych w wymianę handlową między tymi krajami. Pozwalają zrozumieć, jakie sektory i rozmiary firm są najbardziej aktywne w handlu, co może wskazywać na specyficzne możliwości rynkowe np. dla nowych eksporterów. Analiza liczby i struktury eksporterów i importerów może ujawnić trendy w handlu dwustronnym, w tym zmiany w zapotrzebowaniu lub w dostawach.

Dla eksporterów, wiedza o strukturze rynku pozwala na lepsze dostosowanie strategii eksportowych, zwłaszcza w zakresie segmentacji rynku i pozycjonowania. Dla decydentów rządowych, informacje te są kluczowe dla wspierania eksportu i negocjacji handlowych.

Komponent 7.14. Liczba eksporterów i importerów towarów

Źródło: Eurostat, TEC.

Komponent 7.15. Struktura eksporterów i importerów towarów oraz wartość wymiany handlowej

	Firmy poniżej 10 pracowników (2021 r.)	Firmy od 10 do 49 pracowników (2021 r.)	Firmy od 50 do 249 pracowników (2021 r.)	Firmy powyżej 250 pracowników (2021 r.)	Łącznie (2021 r.)	Firmy brak danych (2021 r.)
Ilość eksporterów	715	1 614	1 990	1 160	5 479	0
Wartość eksportu [tys. EUR]	173 225,49	450 890,58	929 177,69	3 211 290,68	4 764 584,44	0,00
Ilość importerów	194	366	470	510	1 540	0
Wartość importu [tys. EUR]	136 951,02	173 325,56	561 810,31	1 315 703,93	2 187 790,82	0,00

Uwaga: Z uwagi na to, że źródło wykorzystuje inną metodologię niż baza handlu zagranicznego GUS, suma eksportu i importu może się różnić.

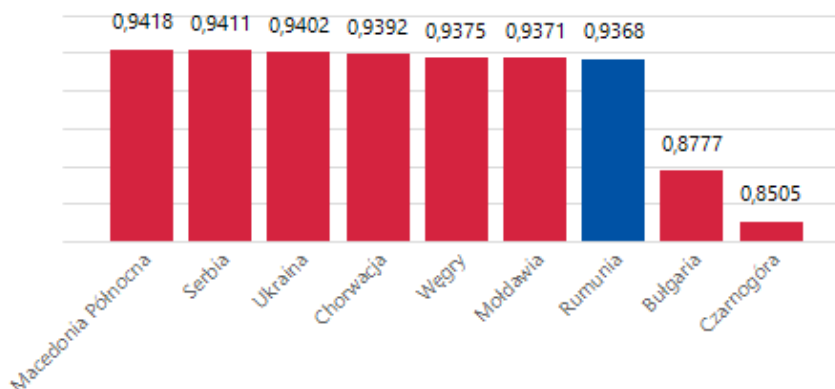
Źródło: Eurostat, TEC.

7.5 Wskaźniki jakości handlu Polska – Rumunia

Wskaźniki jakości handlu mogą pomóc zrozumieć efektywność obecnych działań handlowych i wskazać obszary wymagające ulepszenia lub przekierowania strategii.

Wskaźnik intensywności handlu (Trade Intensity Index) pokazuje czy wymiana handlowa pomiędzy dwoma krajami jest większa czy mniejsza niż wynikałoby to z ich udziału w światowym handlu. Wskaźnik jest liczony jako relacja udziału eksportu z Polski do danego kraju w eksporcie do świata oraz udziału eksportu świata do danego kraju w eksporcie świata ogółem. Jeżeli wartość wskaźnika intensywności handlu jest wyższa od 1, oznacza to, że relacja handlowa między krajami jest silniejsza niż wynika to z udziałów tych krajów w światowym handlu. Wartości wskaźnika poniżej oznaczają zaś relację słabszą niż oczekiwana na podstawie udziału krajów w handlu światowym.

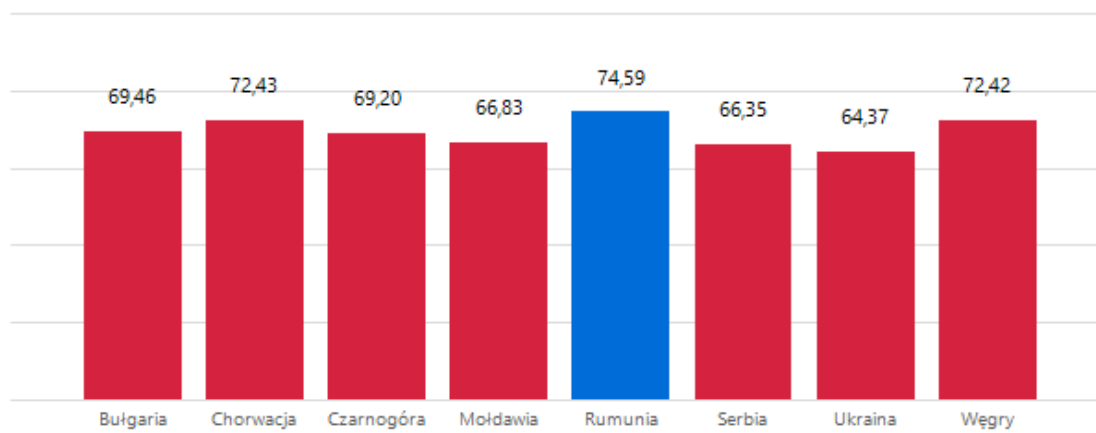
Komponent 7.16. Indeks intensywności handlu (Trade Intensity Index) Polski z danym krajem i krajami porównywalnymi – Rumunia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UN Comtrade.

Wskaźnik dopasowania handlu (Trade Complementarity Index) pokazuje dopasowanie struktury eksportu danego kraju do importu danego partnera. Liczony jest na podstawie udziałów poszczególnych towarów w eksporcie danego kraju i porównywany z udziałem tych samych towarów w imporcie jego partnera. Indeks wynosi 0, jeżeli dany kraj nie eksportuje żadnego towaru lub jego partner nie importuje żadnego towaru, zaś 100, jeżeli udziały poszczególnych towarów w eksporcie danego kraju i imporcie jego partnera są dokładnie takie same.

Komponent 7.17. Dopasowanie eksportu Polski (Trade Complementarity Index) do importu danego kraju i krajów porównywalnych – Rumunia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UN Comtrade.

8 Handel usługami Polska – Rumunia

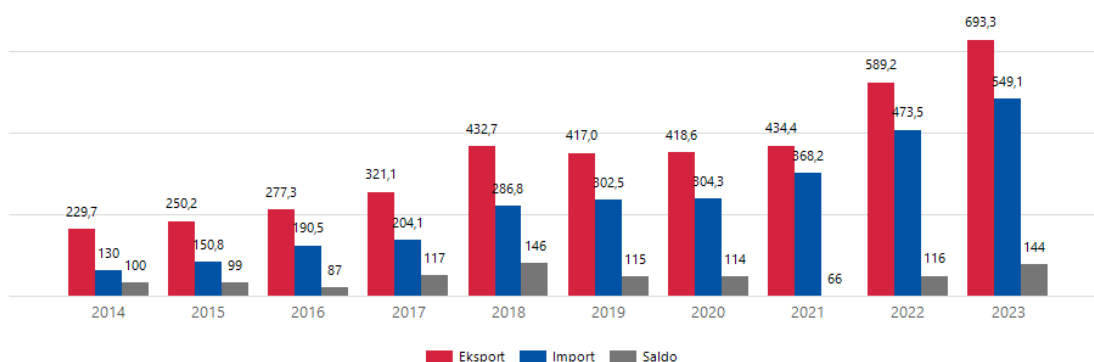
Niniejszy rozdział koncentruje się na handlu usługami między Polską a Holandią, oferując dane na temat ogólnego eksportu i importu usług, ich struktury branżowej i geograficznej.

Analiza tych danych jest umożliwiała eksporterom i decydentom rządowym zrozumienie, w jakich usługach Polska jest konkurencyjna oraz na identyfikację obszarów z potencjałem wzrostu. Pozwala na ocenę poziomu współpracy gospodarczej między krajami w sektorze usług, co może sugerować obszary dla dalszego rozwoju stosunków handlowych. Dla eksporterów, dane te mogą pomóc w dostosowaniu oferty do potrzeb rynkowych i wykorzystaniu nisz rynkowych. Dla decydentów, są one podstawą do wspierania sektorów z największym potencjałem eksportowym.

Informacje o handlu usługami dają kompleksowy obraz możliwości eksportowych i importowych, co jest fundamentem dla strategicznego planowania i rozwoju długoterminowych relacji handlowych

8.1 Polski eksport i import usług do i z danego kraju ogółem

Komponent 8.1. Wymiana handlowa usług z Polską – ujęcie roczne [mln EUR]

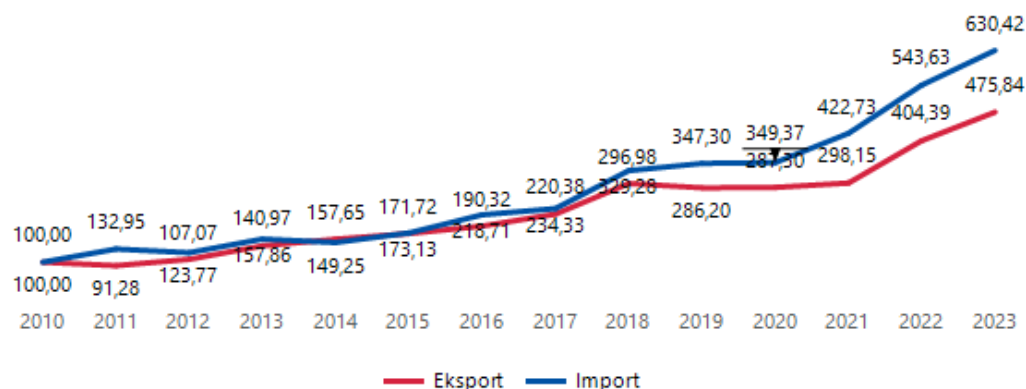

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eksport	229,70	250,20	277,30	321,10	432,70	417,00	418,60	434,40	589,20	693,30
Import	130,00	150,80	190,50	204,10	286,80	302,50	304,30	368,20	473,50	549,10
Saldo	99,70	99,40	87,10	117,20	146,20	114,50	114,30	66,20	115,70	144,30

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 8.2. Skumulowany wzrost polskiego eksportu i importu usług – ujęcie roczne [%]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eksport	100,00	91,28	107,07	140,97	157,65	171,72	190,32	220,38	296,98	286,20	287,30	298,15	404,39	475,84
Import	100,00	132,95	123,77	157,86	149,25	173,13	218,71	234,33	329,28	347,30	349,37	422,73	543,63	630,42

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 8.3. Wymiana handlowa usług z Polską – ujęcie kwartalne [mln EUR]

	2022Q4	2021Q4	2022Q2	2022Q3	2023Q1	2022Q1	2023Q2
Eksport	160,3	110,9	166,1	137,0	137,6	125,7	149,0
Import	140,2	102,7	112,1	123,7	127,4	97,1	131,6
Saldo	20,1	8,2	54,0	13,3	10,2	28,6	17,4

Uwaga: Dane kwartalne mogą nie być dostępne dla większości krajów spoza Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *Balance of Payments*

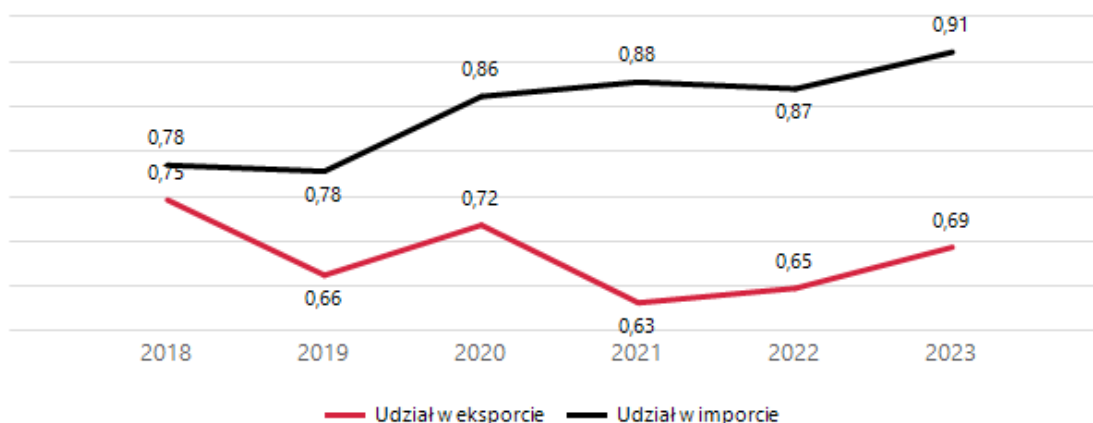
Komponent 8.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu usług z Polską – ujęcie kwartalne [%]

	2021Q4	2023Q1	2022Q1	2022Q4	2022Q2	2022Q3	2021Q3	2023Q2
Eksport	-5,54	9,47	34,44	44,54	43,81	19,65	11,82	-10,30
Import	14,24	31,20	21,22	36,51	28,56	26,10	19,34	17,40

Uwaga: Dane kwartalne mogą nie być dostępne dla większości krajów spoza Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *Balance of Payments*

Komponent 8.5. Udział eksportu usług do danego kraju w polskim eksporcie usług ogółem oraz udział importu z danego kraju w polskim imporcie usług ogółem [%]

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*

8.2 Struktura polskiego eksportu usług do danego kraju

Komponent 8.6. 10 najczęściej eksportowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mln EUR]	CAGR za 5 lat %
SC	Usługi transportowe	37,57	260,60	7,12
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	19,61	136,00	8,27
SE	Usługi budowlane	12,34	85,60	65,00
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	7,76	53,80	11,51
SH	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	7,27	50,40	16,00
SD	Podróże zagraniczne	6,95	48,20	0,51
SG	Usługi finansowe	4,46	30,90	18,91
SF	Usługi ubezpieczeniowe	2,12	14,70	20,44
SB	Naprawy	0,79	5,50	4,56
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,69	4,80	0,42

Uwaga: Najczęściej eksportowane usługi są liczone na podstawie średniej eksportu z ostatnich 5 lat. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 8.7. 10 usług o najwyższej dynamice eksportu

Kod BPM6	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem	Wartość eksportu w 2023 [mln EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SE	Usługi budowlane	12,35	85,60	120,62	65,00
SF	Usługi ubezpieczeniowe	2,12	14,70	25,64	20,44
SG	Usługi finansowe	4,46	30,90	32,62	18,91
SH	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	7,27	50,40	26,32	16,00
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	7,76	53,80	0,37	11,51
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	19,62	136,00	13,43	8,27
SC	Usługi transportowe	37,59	260,60	5,38	7,12
SD	Podróże zagraniczne	6,95	48,20	20,80	0,51

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie usług. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

8.3 Struktura polskiego importu usług z danego kraju

Komponent 8.8. 10 najczęściej importowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mln EUR]	CAGR za 5 lat %
SC	Usługi transportowe	46,06	252,30	12,45
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	28,71	157,30	14,08
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	11,32	62,00	23,14
SG	Usługi finansowe	3,82	20,90	23,76
SD	Podróże zagraniczne	3,12	17,10	1,85
SB	Naprawy	2,17	11,90	20,42
SF	Usługi ubezpieczeniowe	1,53	8,40	24,57
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	1,41	7,70	20,75
SH	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	1,20	6,60	28,28

Uwaga: Najczęściej importowane usługi są liczone na podstawie średniej importu z ostatnich 5 lat. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 8.9. 10 usług o najwyższej dynamice importu

Kod BPM6	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem	Wartość importu w 2023 [mln EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SC	Usługi transportowe	45,95	252,30	8,19	12,45
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	28,65	157,30	18,09	14,08
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	11,29	62,00	45,88	23,14
SG	Usługi finansowe	3,81	20,90	37,50	23,76
SD	Podróże zagraniczne	3,11	17,10	33,59	1,85
SB	Naprawy	2,17	11,90	-11,19	20,42
SF	Usługi ubezpieczeniowe	1,53	8,40	71,43	24,57
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	1,40	7,70	57,14	20,75
SH	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	1,20	6,60	20,00	28,28

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie usług. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services

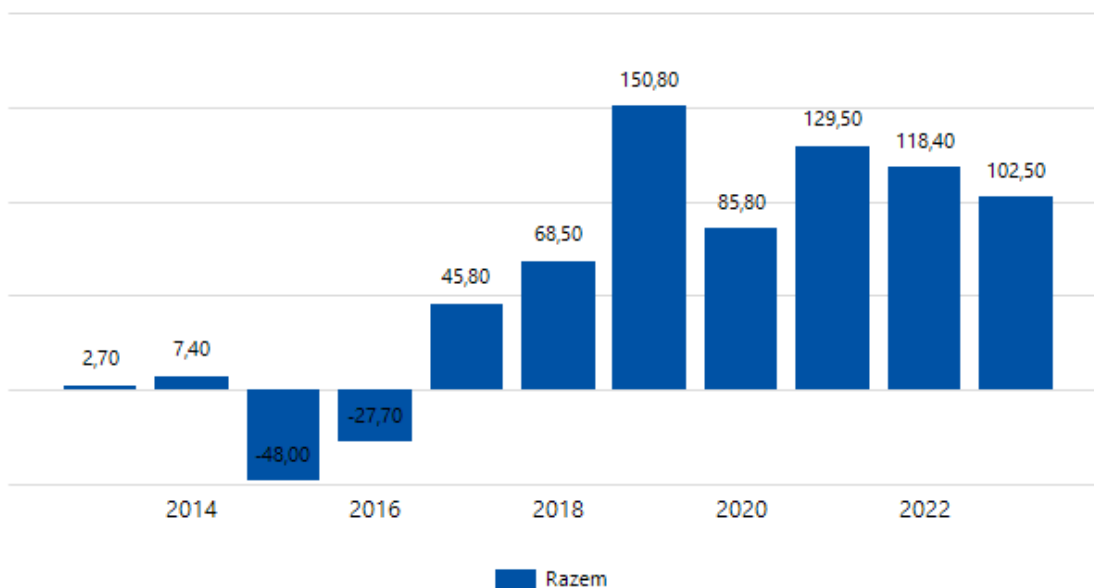
9 Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

Niniejszy rozdział dotyczy przepływów inwestycyjnych pomiędzy Polską a wybranym krajem. Dostarcza cennych informacji na temat bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) między tymi krajami, pokazując zarówno inwestycje polskie w wybranym kraju, jak i inwestycje firm tego kraju w Polsce.

Analiza tych danych jest istotna, ponieważ wskazuje na poziom zaufania inwestycyjnego między dwoma krajami, co jest kluczowe dla zrozumienia stabilności i trwałości stosunków gospodarczych. Dostarcza wglądu w dynamikę wzajemnych relacji gospodarczych, pomagając eksporterom i decydentom rządowym w planowaniu długoterminowych strategii biznesowych i politycznych. Dla decydentów rządowych, analiza przepływów inwestycyjnych między Polską a wybranym krajem może być podstawą do stworzenia korzystniejszych warunków dla wzajemnych inwestycji, wspierając tym samym rozwój gospodarczy obu krajów.

9.1 Dochody z Polskich inwestycji zagranicznych w danym kraju

Komponent 9.1. Dochody z inwestycji zagranicznych firm z Polski w danym kraju [mIn EUR]

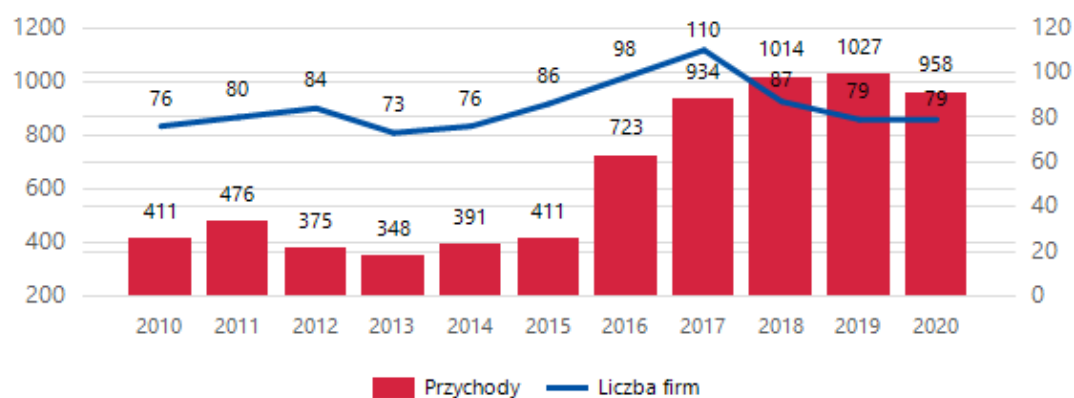

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dywidendy	8,20	3,60	7,90	8,80	4,30	7,60	13,90	12,60	14,40	19,30	27,90
Reinwestowane zyski	-18,10	-10,00	-72,90	-40,90	35,40	54,10	131,20	69,10	112,70	95,90	70,80

Dochody od wierzitelności (odsetki)	12,60	13,80	17,00	4,40	6,10	6,80	5,70	4,10	2,40	3,20	3,80
Razem	2,70	7,40	-48,00	-27,70	45,80	68,50	150,80	85,80	129,50	118,40	102,50

Źródło: NBP, Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą.

Komponent 9.2. Liczba jednostek zależnych polskich firm działających w danym kraju oraz ich przychody [mln EUR]

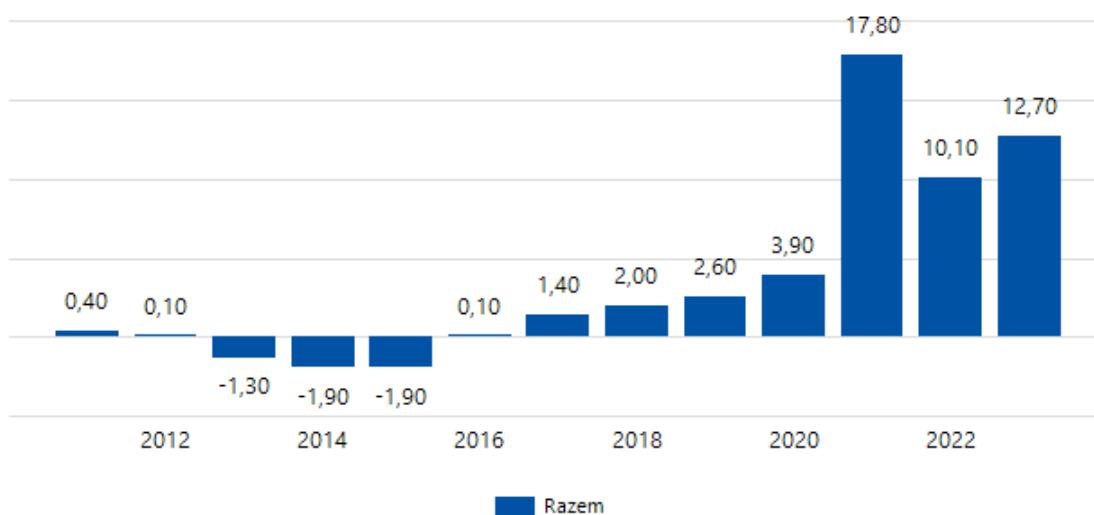
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba firm	76	80	84	73	76	86	98	110	87	79	79
Przychody	411	476	375	348	391	411	723	934	1014	1027	958

Uwaga: Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla z siedzibą w kraju innym niż jednostka kontrolowana.

Źródło: Eurostat, Outward FATS.

9.2 Dochody firm z danego kraju z inwestycji w Polsce

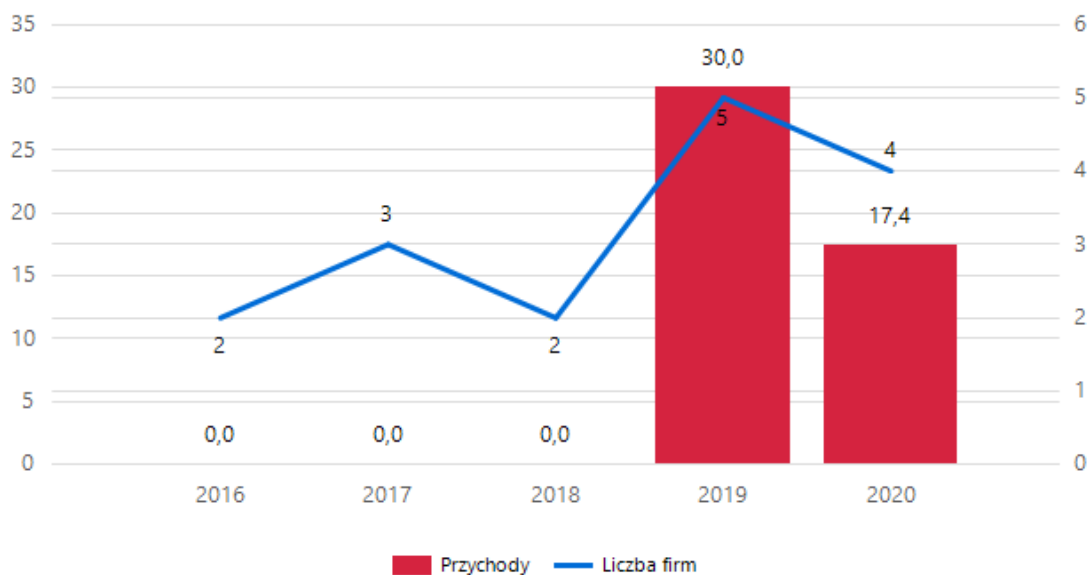
Komponent 9.3. Dochody z inwestycji przedsiębiorców zagranicznych w Polsce z danego kraju [mln EUR]

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dywidendy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7
Reinwestowane zyski	0,0	0,0	-1,0	-2,1	-2,2	0,0	1,2	1,9	2,8	3,8	3,5	4,1	0,8
Dochody od wierzitelności (odsetki)	0,4	0,1	-0,3	0,2	0,3	0,1	0,2	0,1	-0,2	0,1	14,3	6,0	6,2
Razem	0,4	0,1	-1,3	-1,9	-1,9	0,1	1,4	2,0	2,6	3,9	17,8	10,1	12,7

Źródło: NBP. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce.

Komponent 9.4. Liczba jednostek zależnych firm zagranicznych z danego kraju działających w Polsce

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba firm	2,0	3,0	2,0	5,0	4,0
Przychody	0,0	0,0	0,0	30,0	17,4

Uwaga: Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla z siedzibą w kraju innym niż jednostka kontrolowana. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, Inward FATS.

10 Prognozy handlu Rumunia – Świat i Rumunia – Polska

W poniższym rozdziale zostały wykorzystane oraz przedstawione wyniki modeli prognostycznych, które określają prognozę w perspektywie pięcioletniej oraz potencjał eksportowy za 5 lat. Koncentrują się one na wymianie handlowej między wybranym krajem a światem oraz wybranym krajem a Polską. Identyfikuje też polskie branże z największym potencjałem eksportowym do wybranego kraju.

Prognozy zostały przygotowane na podstawie wyliczeń modeli prognostycznych zaimplementowanych do EXPORT INTELLIGENCE.

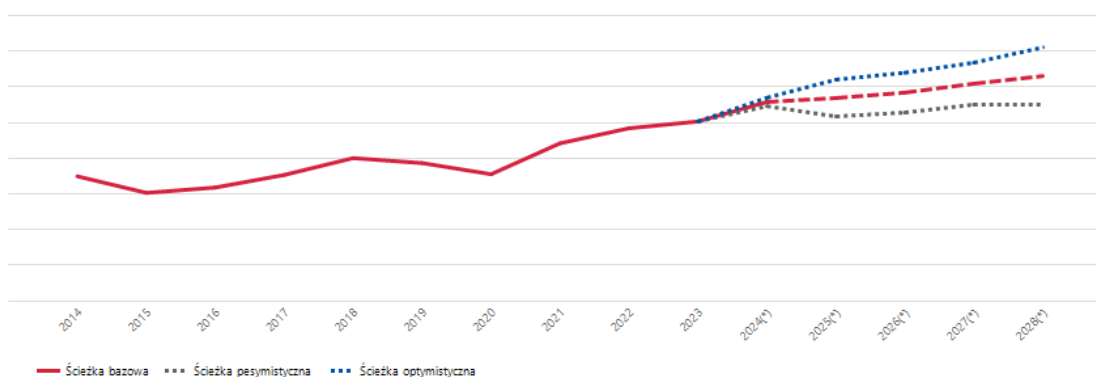
Analiza prognoz handlu pozwala na lepsze przygotowanie do zmian rynkowych, identyfikację nowych możliwości biznesowych oraz optymalizację planów eksportowych i inwestycyjnych, zarówno na poziomie przedsiębiorstw, jak i polityki gospodarczej kraju.

10.1 Prognoza obrotów handlowych danego kraju ze światem – Rumunia

Prognoza obrotów handlowych wybranego kraju ze światem pokazuje oczekiwane trendy w eksporcie i imporcie towarów wybranego kraju, co jest istotne dla zrozumienia globalnej pozycji handlowej kraju i oceny potencjalnych rynków zbytu lub źródeł importu dla eksporterów i decydentów rządowych.

10.1.1 Prognoza całkowitego eksportu towarów danego kraju

Komponent 10.1. Prognoza 5-letnia dla wartości całkowitego eksportu danego kraju [mIn USD]

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024(*)	2025(*)	2026(*)	2027(*)	2028(*)
Ścieżka optymistyczna										100 642,46	113 937,52	124 085,63	127 991,28	133 612,54	142 188,57
Ścieżka bazowa	69 877,89	60 605,05	63 581,00	70 626,89	80 077,61	77 298,75	71 046,40	88 389,73	96 829,60	100 642,46	111 572,76	113 777,67	116 812,84	121 862,89	126 098,86
Ścieżka pesymistyczna										100 642,46	109 207,99	103 469,71	105 634,40	110 113,23	110 009,16

Komponent 10.2. TOP 10 branż z najwyższą prognozowaną dynamiką eksportu danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

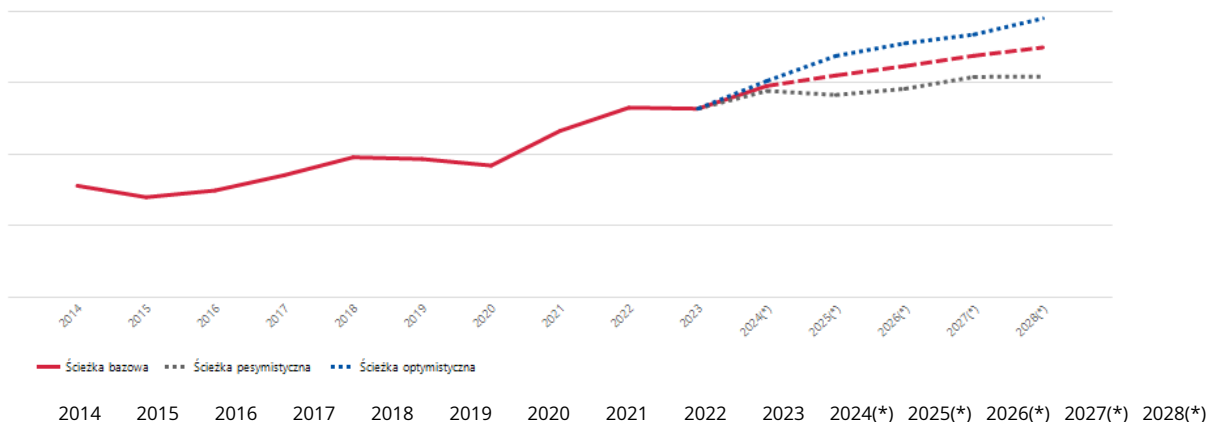
LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu przez 5 lat
1	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	585,82	16 104,43	2 649,04
2	Żeliwo, stal i wyroby z nich	5 728,52	60 311,46	952,83
3	Budowa i wykończenie budowli	2 212,34	6 300,41	184,78
4	Farmacja i biotechnologia	1 317,14	3 629,91	175,59
5	Sprzęt RTV i jego części	540,26	1 484,75	174,82
6	Wyroby tytoniowe	728,98	1 927,70	164,44
7	Jachty, statki i łodzie	210,44	547,86	160,34
8	Urządzenia medyczne i artykuły higieniczne	350,61	806,17	129,93
9	Owoce, warzywa, grzyby i ich przetwory	444,59	968,09	117,75
10	Sprzęt IT i telekomunikacyjny	2 659,59	4 815,60	81,07

Komponent 10.3. TOP 10 branż z najwyższym prognozowanym nominalnym wzrostem eksportu danego kraju

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu [mln dol.] przez 5 lat
1	Żeliwo, stal i wyroby z nich	5 728,52	60 311,46	54 582,94
2	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	585,82	16 104,43	15 518,61
3	Budowa i wykończenie budowli	2 212,34	6 300,41	4 088,07
4	Urządzenia elektrotechniczne i ich części	11 394,08	13 995,23	2 601,15
5	Farmacja i biotechnologia	1 317,14	3 629,91	2 312,77
6	Sprzęt IT i telekomunikacyjny	2 659,59	4 815,60	2 156,01
7	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	6 078,16	7 718,56	1 640,41
8	Sprzęt AGD i jego części	2 930,23	4 372,73	1 442,50
9	Części do pojazdów (bez silników)	8 764,97	10 149,46	1 384,49
10	Pozostała żywność	3 521,68	4 837,43	1 315,76

10.1.2 Prognoza całkowitego importu towarów do danego kraju

Komponent 10.4. Prognoza 5-letnia dla wartości importu danego kraju [mln USD]

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024(*)	2025(*)	2026(*)	2027(*)	2028(*)
Ścieżka optymistyczna										131 96 2,91	151 41 7,11	168 97 2,89	177 79 0,47	183 94 5,52	195 22 2,89
Ścieżka bazowa	77 889, 07	69 857, 68	74 604, 62	85 318, 18	97 877, 63	96 644, 32	92 056, 31	116 40 1,94	132 69 9,56	131 96 2,91	147 91 8,11	155 27 8,61	161 84 4,65	169 08 9,70	174 86 3,55
Ścieżka pesymistyczna										131 96 2,91	144 41 9,12	141 58 4,33	145 89 8,82	154 23 3,88	154 50 4,21

Komponent 10.5. TOP 10 branż z najwyższą prognozowaną dynamiką importu danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu przez 5 lat
1	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	189,09	629,26	232,79
2	Pozostałe towary	2 456,11	6 927,05	182,03
3	Mięso wołowe i bydło żywe	122,59	292,03	138,22
4	Miedź i wyroby z miedzi	982,58	2 118,18	115,57
5	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	10 334,69	19 569,13	89,35
6	Artykuły drukowane	142,31	241,53	69,72
7	Żeliwo, stal i wyroby z nich	8 070,82	13 185,53	63,37
8	Przetwory z mięsa, kielbasy	310,53	493,65	58,97
9	Aluminium i wyroby z aluminium	1 889,66	2 996,25	58,56
10	Pozostałe mięso i zwierzęta żywe	209,04	330,81	58,26

Komponent 10.6. TOP 10 branż z najwyższym prognozowanym nominalnym wzrostem importu danego kraju (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

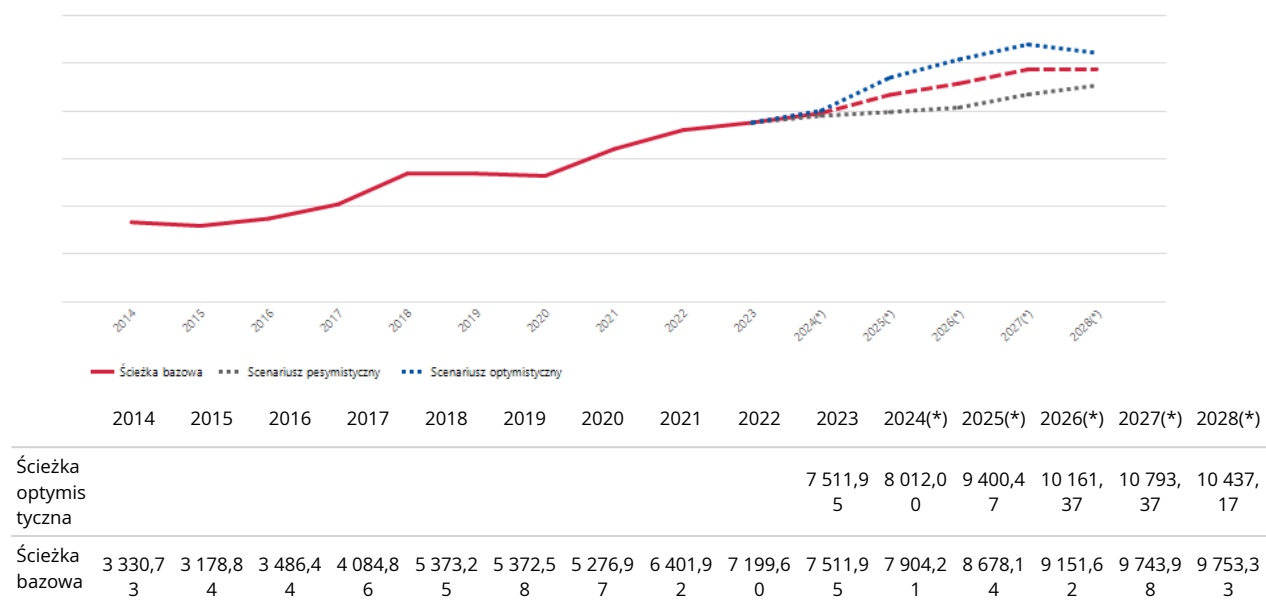
LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu [mln dol.] przez 5 lat
1	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	10 334,69	19 569,13	9 234,44
2	Żeliwo, stal i wyroby z nich	8 070,82	13 185,53	5 114,71
3	Pozostałe towary	2 456,11	6 927,05	4 470,94
4	Wyroby chemiczne	5 444,82	8 320,80	2 875,98
5	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	7 358,58	9 741,04	2 382,46
6	Farmacja i biotechnologia	5 756,57	8 036,39	2 279,82
7	Części do pojazdów (bez silników)	6 161,40	8 333,51	2 172,11
8	Sprzęt IT i telekomunikacyjny	8 846,92	10 630,52	1 783,60
9	Urządzenia elektrotechniczne i ich części	7 672,11	9 300,86	1 628,75
10	Tkaniny, dzianiny i wyroby z nich	3 270,04	4 712,29	1 442,25

10.2 Prognoza obrotów handlowych Polski z danym krajem – Rumunia

Prognoza obrotów handlowych Polski z wybranym krajem dostarcza spersonalizowanej analizy dla polskich eksporterów, wskazując na przewidywane zmiany w handlu dwustronnym, co umożliwi lepsze przygotowanie do wykorzystania możliwości eksportowych lub zabezpieczenia się przed potencjalnymi ryzykami.

10.2.1 Prognoza eksportu towarów z Polski do danego kraju

Komponent 10.7. Prognoza 5-letnia dla wartości eksportu z Polski do danego kraju [mln USD]

Ścieżka pesymistyczna	7 511,9 5	7 796,4 1	7 955,8 2	8 141,8 6	8 694,5 9	9 069,4 8
-----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Komponent 10.8. TOP 10 branż z NAJWYŻSZĄ prognozowaną dynamiką eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu przez 5 lat
1	Wyroby chemiczne	345,80	4 317,39	1 148,54
2	Kauczuk, gumy i wyroby z nich	121,01	312,13	157,93
3	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	450,13	1 094,31	143,11
4	Obuwie, wyroby skórzane i skóry	275,68	661,17	139,83
5	Szkło i ceramika	51,35	113,22	120,48
6	Pozostałe towary	98,38	183,79	86,82
7	Przetwory z mięsa, kielbasy	74,78	132,75	77,51
8	Mięso wołowe i bydło żywe	10,89	18,45	69,49
9	Jachty, statki i łodzie	0,38	0,64	67,82
10	Odzież gotowa i dodatki modowe	440,43	718,55	63,15

Komponent 10.9. TOP 10 branż z NAJWYŻSZYM prognozowanym nominalnym wzrostem eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu [mln dol.] przez 5 lat
1	Wyroby chemiczne	345,80	4 317,39	3 971,60
2	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	450,13	1 094,31	644,18
3	Obuwie, wyroby skórzane i skóry	275,68	661,17	385,49
4	Odzież gotowa i dodatki modowe	440,43	718,55	278,12
5	Kauczuk, gumy i wyroby z nich	121,01	312,13	191,12
6	Pieczywo, wyroby cukiernicze, słodyczne	291,74	426,60	134,86
7	Budowa i wykończenie budowli	296,16	415,61	119,45
8	Części do pojazdów (bez silników)	472,04	569,47	97,43
9	Żeliwo, stal i wyroby z nich	418,41	510,52	92,11
10	Pozostałe towary	98,38	183,79	85,41

Komponent 10.10. TOP 10 branż z NAJNIŻSZĄ prognozowaną dynamiką eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu przez 5 lat
1	Miedź i wyroby z miedzi	43,63	45,48	4,23

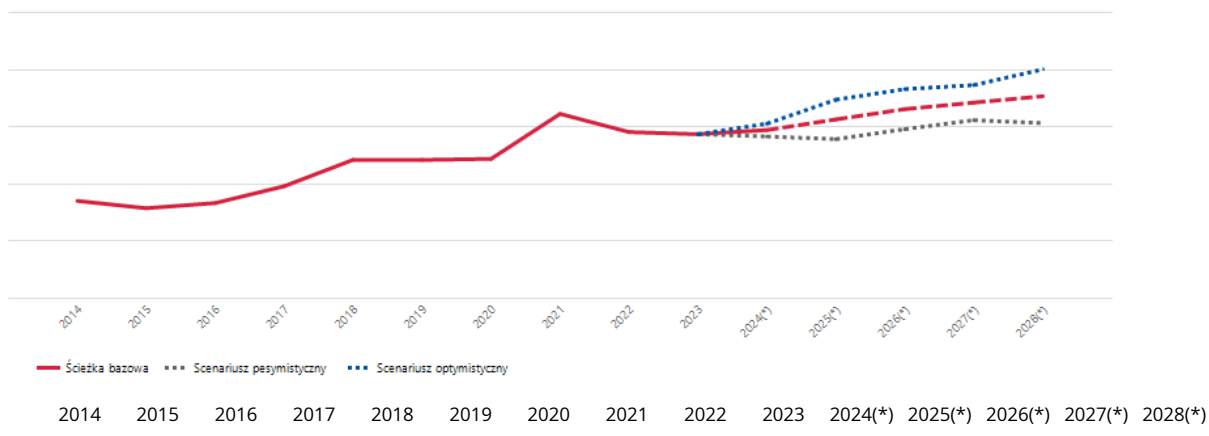
2	Zboża, mąki i wyroby z nich	62,69	63,27	0,91
3	Sprzęt IT i telekomunikacyjny	220,46	200,62	-9,00
4	Artykuły drukowane	13,54	12,27	-9,42
5	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	187,50	162,12	-13,54
6	Wyroby tytoniowe	47,48	22,46	-52,69
7	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	114,99	48,43	-57,89
8	Urządzenia medyczne i artykuły higieniczne	124,12	31,58	-74,56
9	Metale szlachetne	11,48	0,00	-100,00
10	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	158,67	0,00	-100,00

Komponent 10.11. TOP 10 branż z NAJNIŻSZYM prognozowanym nominalnym wzrostem eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu [mln dol.] przez 5 lat
1	Zboża, mąki i wyroby z nich	62,69	63,27	0,57
2	Jachty, statki i łodzie	0,38	0,64	0,26
3	Artykuły drukowane	13,54	12,27	-1,28
4	Metale szlachetne	11,48	0,00	-11,48
5	Sprzęt IT i telekomunikacyjny	220,46	200,62	-19,84
6	Wyroby tytoniowe	47,48	22,46	-25,02
7	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	187,50	162,12	-25,38
8	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	114,99	48,43	-66,56
9	Urządzenia medyczne i artykuły higieniczne	124,12	31,58	-92,54
10	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	158,67	0,00	-158,67

10.2.2 Prognoza importu towarów do Polski do danego kraju

Komponent 10.12. Prognoza 5-letnia dla wartości importu Polski z danego kraju [mln USD]

Ścieżka optymistyczna										2 869,1 0	3 053,9 6	3 474,2 1	3 659,8 5	3 730,0 8	4 006,1 4
Ścieżka bazowa	1 699,9 6	1 571,6 0	1 662,2 1	1 957,5 4	2 420,0 7	2 417,6 8	2 437,0 6	3 225,1 1	2 906,6 5	2 869,1 0	2 941,7 5	3 127,9 1	3 308,9 9	3 423,1 9	3 535,3 7
Ścieżka pesymistyczna										2 869,1 0	2 829,5 5	2 781,6 1	2 958,1 2	3 116,3 0	3 064,6 1

Komponent 10.13. TOP 10 branż z NAJWYŻSZĄ prognozowaną dynamiką importu z danego kraju do Polski (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu
1	Pozostała żywność	146,07	1 465 867,18	1 003 440,59
2	Tkaniny, dzianiny i wyroby z nich	106,72	294,47	175,92
3	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	174,52	438,01	150,99
4	Pozostałe towary	103,14	217,46	110,84
5	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	435,81	855,77	96,36
6	Polimery, żywice i wyroby z nich	84,54	165,80	96,11
7	Mięso wołowe i bydło żywe	9,66	18,84	94,99
8	Szkło i ceramika	48,26	83,30	72,63
9	Silniki spalinowe do pojazdów i ich części	103,56	175,76	69,72
10	Sprzęt RTV i jego części	149,75	251,51	67,96

Komponent 10.14. TOP 10 branż z NAJWYŻSZYM prognozowanym nominalnym wzrostem importu z danego kraju do Polski (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu [mln dol.]
1	Pozostała żywność	146,07	1 465 867,18	1 465 721,11
2	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	435,81	855,77	419,96
3	Odzież gotowa i dodatki modowe	568,17	937,25	369,08
4	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	174,52	438,01	263,50
5	Wyroby chemiczne	346,01	542,62	196,61
6	Żeliwo, stal i wyroby z nich	411,66	601,15	189,50
7	Tkaniny, dzianiny i wyroby z nich	106,72	294,47	187,75
8	Obuwie, wyroby skórzane i skóry	299,11	479,05	179,94
9	Części do pojazdów (bez silników)	489,39	638,65	149,26
10	Farmacja i biotechnologia	203,56	336,65	133,08

10.3 Metodologia prognozowania

W poniższym rozdziale zostały wykorzystane oraz przedstawione wyniki modeli prognostycznych, które określają prognozę w perspektywie pięcioletniej oraz potencjał eksportowy za 5 lat.

W prognozowaniu wykorzystywane są modele szeregów czasowych jednej zmiennej, których zadaniem jest jak najlepsze uchwycenie krótko i średniookresowego trendu. W tym celu wykorzystano od 10 do 15 jednowymiarowych modeli szeregów czasowych (modele trendu liniowego, modele ARIMA oraz modele ETS). W każdym z nich prognoza jest funkcją historycznych wartości eksportu i czasu, przy czym każdy model posługuje się innymi założeniami dotyczącymi trendu, sezonowości itp. Co więcej, niektóre modele wsparte są prognozami makroekonomicznymi Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Kombinacja modeli jest wykorzystana w taki sposób, aby najwyższą wagę nadać tym modelom, które w przeszłości generowały najmniejsze błędy prognoz. Poza scenariuszem bazowym, w wynikach prezentowane są także scenariusze pesymistyczny i optymistyczny pokazujące najniższą i najwyższą możliwą wartość prognozy przy ustalonym przedziale ufności.